

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 7.
1938. január 10. kedd.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă p. editura ziarului Aradî Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1—1938, Trib. Arad.

UJ HELYZET

Írta: **Dr. JAKABFFY ELEMÉR**

A „Nemzeti Ujjászületés Frontja”-nak létrejött, az egységes pártrendszer megállapítása Romániában természetesen új helyzet elé állítja annak népkisebbségeit is.

Hogy ebben mi lesz jövőjük, egyelőre sejtetni sem lehet, hogy milyen lesz magatartásuk, azt azok a tárgyalások döntik majd el, amelyeket a kormány illetékes tényezői a népkisebbségek vezérégyéniségeivel remélhetőleg rövid időn belül megindítanak.

A magyar kisebbség azon vezérégyéniségei, akik a politikai pártrendszer fennállása idején az egész népkisebbség politikai bizalmát bírták, már a „Nemzeti Ujjászületés Frontja”-nak létrejötte előtt a kormány tudomására hozták és nyilvánosságra is juttatták azon készségüket, hogy a kormánynak a magyar kisebbség kérdéseinek megoldásához szakismereteiket rendelkezésére bocsájtják és így tisztán a kormánytól függ, mikor kezd meg tárgyalásait azokkal, akiket az elmúlt hónapok alatt több ízben maga is a magyar népkisebbség hivatott vezetőinek ismert el és jelentett ki.

Most a „Nemzeti Ujjászületés Frontja”-nak megalakulása után ezeknek a vezetőknek felfogását egyelőre az a nyilatkozat tükrözi vissza, amelyet Willer József dr. adott a sajtó képviselőinek.

„Állandó érintkezésben vagyunk a kormány egyes tényezőivel és egészen természetes, hogy politikai életünk ujjaélesztésére minden tőlünk telhetőt elkövetünk. Tehetjük ezt annál több önzéssel, mert annak a helyzetnek kialakulásában, amely a pártok katasztrófáját vonta maga után, a kisebbségeknek semmi részük nem volt és magatartásukat mindenki fegyelmeztetnek és céltudatosnak kellett, hogy elismerje.

A most megjelent rendelet-törvény az eddigi törekvéseket tárgyalatokká tette és most már a kormánnytól kell várniuk, hogy a kisebbségi népeknek milyen fontosságot szándékozik tulajdonítani az ország politikai életében. Ami bennünket illet, mind akikre a romániai magyar kisebbség a múltban vezető szerepet bízott, a jövőben is kéresek vagyunk a kisebbségi problémák helyes megoldása érdekében közreműködni.

Az ország közvéleményének tudnia kell, hogy amikor a politikai pártokat feloszlatták, mi nyomban hangsúlyoztuk a kormány előtt, hogy nekünk kisebbségeknek olyan különleges kulturális, népi és gazdasági problémáink vannak, amelyek a politikai pártok lététől függetlenül nap-nap után felvetik az új kérdéseket és azok megoldását valakinek szorgalmaznia kell. Ezt a kormányférfiak maguk is így fogták fel és a folyó ügyek ellátása elé nem gördítettek akadályokat. Am egy népkisebbség érdekeinek szolgálása nem merülhet ki a napi kérdések ellátásában, ezt a kisebbségi politikai szolgálatot szilárd és a kisebbségek jelentőségéhez méltó alapra kell fektetni, mégpedig a lehető legsürgősebben. Ezt nemcsak a kisebbségek hanem az ország érdekei is így kívánják.”

Érthetőnek tartottuk, hogy az elmúlt hónapok alatt a magyar népkisebbség különböző rétegeiben türelmetlenséget észlelhettünk. Sokan látják annak káros hatását, hogy népkisebbségünk csúcs-szervezettel nem rendelkezik és így sok kulturális értéke sem nyert megfelelő támogatást. Voltak, akiket ez a türelmetlenség egyéni elhatározásokra sarkalt, voltak, akik bizalmuk, eddigi letéteményeseit okolták és azt hitték, hogy ők gá-

Kisjenői vadászterületén látta vendégül Őfelsége II. Carol király Pál jugoszláv régensét és a diplomáciai kar több tagját

Vasárnap este ért véget a kétnapos aradmegyei udvari vadászat — Bánlakra utazott a jugoszláv régensherceg

Mihail Dobriceanu ezredes, megyei prefektus jelentése a pompásan sikerült udvari vadászatról

Január hiedikén és nyolcadikán — szombaton és vasárnap — a kisjenői királyi vadászterületen kétnapos udvari vadászat volt, amely gyönyörű időben, vadászatra kiválóan alkalmas időjárási viszonyok jegyében ment végbe. Bucuresti-i hiradás arról számol be, hogy az udvari vadászatot Őfelsége II. Carol király vendégeként több külföldi állam Bucurestiben székelő diplomatája is résztvett a vadászkiránduláson.

Ugyanekkor belgrádi jelentés azt közli, hogy Pál jugoszláv kormányzóherceg, aki Romániába utazott, szintén résztvett a vadászaton, amelyet különben II. Carol király a kormányzóherceg tiszteletére rendezett. Megemlíti a belgrádi jelentés azt is, hogy tekintve a vadászat résztvevőinek összeállítását, hogy a diplomáciai testület több tagja vett részt a sporteseményen, feltehető, miszerint

a két államfő szokásos külpolitikai eszmecseréjéről volt szó.

Különben az aradmegyei udvari vadászatról a nemzetközi rádiószolgálat több leadóállomása is megemlékezett. A hiradások közlik, hogy Pál jugoszláv kormányzóherceg a bánlakai községbe utazott, ahol Elisabeta királyi hercegnő, volt görög királyné vendége.

Az aradmegyei prefektúra vezetője, Mihail Dobriceanu ezredes, megyei prefektus, a következő hivatalos jelentést bocsátotta ki a kisjenői

vidéki udvari vadászatról:

„Január 7-én és 8-án a kisjenői királyi vadászterületen udvari vadászat volt Őfelsége II. Carol király és Mihail nagyvajda részvételével.

— Az uralkodó vendégeiként a következők vettek még részt a vadászatban: Delroza márk, Olaszország meghatalmazott minisztere, Veverka meghatalmazott cseh-szlovák miniszter, Güntner, az Egyesült-Államok ügyvivője, Avramovic jugoszláv meghatalmazott miniszter, Franciaország bucuresti-i katonai attaséja, Mocsonyi Anton miniszter, udvari fővadászmester Vlad Alexandru tábornok, Arad város polgármestere, Dobriceanu Mihail ezredes, Aradmegye prefektusa, Ilie Radu őrnagy, Őfelsége a király szolgálatos szárnysegéde, Boeru királyi vadászati igazgató, Ciorogaru Eugen őrnagy, az erdélyi vadászati felügyelőség és a királyi vadászterület részéről, Pele mérnök, a királyi vadászati hivatal erdészeti szolgálatának főnöke.

— A két napon 170 nyulat, 1422 fácánt, 2 rókát és három különböző vadat lőttek, a vadászati zsákmány száma összesen 1597 darab!

— Január 8-án este Őfelsége a király elhagyta a vadászterületet.”

MIHAIL DOBRICEANU
ezredes, megyei prefektus.

Ujabb cseh-magyar határincidens

Cseh-ukrán csapatmozdulatok a kárpátaljai magyar határ mentén — Cáfol a prágai kormány

Prága. A prágai kormány szombaton délután jegyzéket juttatott el a prágai magyar követségnek, válaszul arra a lépésre, amelyet a prágai ideiglenes magyar ügyvivő Vizkereszt délelőttjén a munkácsi eseményekkel kapcsolatban tett. A válaszijegyzékben a prágai kormány közli, hogy szigorú vizsgálatot rendelt el a felelősség és a munkácsi események lefolyásának megállapítására. A vizsgálat eredményét a lehető legrövidebb időn belül közli a magyar kormánnyal. A jegyzék leszögezi, helyes volna, ha a prágai és magyar kormány felhasználván ezt az alkalmat, barátságos módon beszélnek meg a határvidékeken a rend helyre-

állítására szolgáló intézkedéseket, hogy a jövőben hasonló incidensek megismétlése lehetőleg ne történjen.

A Ceteka jelenti, hogy a vegyes magyar-csehszlovák bizottság szombaton délelőtt összeült.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Munkácsról érkezett legutóbbi hírek szerint a vizsgálat kétségbevonhatatlanul megállapította, hogy a Munkács elleni támadást kizárólag cseh sorkatonaság követte el.

A magyar kormány bár a támadás részleteit teljesen tisztázták, beleegyezett abba, hogy a támadás pontos lefolyását

ni próbálkozások bizonyára elmaradnak és a magyar tömegek ismét osztatlan bizalmukkal erősítik meg azok helyzetét, akik a közéletben szerzett nagy tapasztalataikkal és kipróbált nemzetszeretettel igyekeznek majd a kormány rendelkezésére állni akkor, amikor ez az egyetemes országos érdekek parancsából a kisebbségi kérdések megoldását napirendre tűzi.

vagyis csehszlovák—magyar bizottság vizsgálja ki.

Tette ezt a magyar kormány abban a reményben, hogy a támadás ügye felszámolható lesz és a csehszlovák kormány anyagi és erkölcsi kártérítési kötelezettségének mielőbb eleget fog tenni. A magyar kormány reméli, hogy a csehszlovák kormány biztosítékot ad majd arra nézve, hogy a határmenti lakosságot a jövőben hasonló támadások többé nem érik. Ennek ellenére a magyar kormány a maga részéről megteszi a szükséges határbiztosító óvintézkedéseket. A csehszlovák kormány meg fogja érteni, hogyha még egy ilyen hasonló támadás bekövetkezne.

annak beláthatatlan következményét lehetnek. A magyar kormány újabb eljárást utasította a prágai magyar ideiglenes ügyvivőt.

A jelenlegi prágai magyar követ fővábra is szabadságon marad. Amennyiben a csehszlovák kormány beszünteti, hogy a határmenti magyar lakosságot állandó izgalomban tartsa, kialakulhat az a szomszédi viszony, amelyre a magyar kormány mindig törekedett.

A Magyar Távirati Iroda jelentése szerint

Nagyarányu magyar határvédelmi intézkedések

Budapestről jelentik: A Budapesti Értesítő jelenti: A nagygejőcei támadás arra indította a magyar kormányt, hogy újabb lépéseket tegyen Prágában. Ezért

a prágai magyar követség utasítást kapott, hogy a cseh kormánytól iuttassa kifejezésre ismételt tiltakozását.

A magyar kormány követeli a sérelmek megtorlását és azt, hogy a cseh kormány határozott biztosítékokat adjon, hogy ilyen és ehhez hasonló incidensek és támadások a jövőben semmi körülmények között nem fordulnak elő.

A magyar kormány a diplomáciai lépésektől függetlenül, megteszi a szükségesnek mutatkozó határvédelmi intézkedéseket.

Ezek olyan arányok lesznek, hogy a csehek meg fogják érteni, hogy az ilyen események ezentúl beláthatatlan következményekkel járhatnak. A prágai magyar követ, aki jelenleg szabadságon van, még nem tért vissza állomáshelyére. A magyar külpolitikai és diplomáciai körökben megállapítják, hogy amennyiben a cseh kormány érvelés intézkedései végetvetnek a hasonló eseményeknek, úgy továbbra is kialakulhat az a viszony a két szomszédos állam között, amelyre a magyar kormány eddig is törekedett.

Munkácsról jelentik: A 8 Órai Ujság kiküldött munkatársa a nagygejőcei támadás részleteiről a következőket jelenti lapjának: A támadást 150 katona hajtotta végre: rendszeres sorkatonák egyenruhában, nehéz gépfegyverekkel felszerelve Nagygejőce község határában. A támadók már a falu szélén erős tüzelésbe kezdtek. A csehek befészkelték magukat a község szélén levő magyar temetőben. A harc éjszaka 11 órától másnap, vagyis vasárnap déli 10 óráig tartott. A kora délelőtti órákban a magyarok csapaterősítéseket kaptak Ungvárról és ekkor visszaverték a támadókat. A csehek hír szerint 10 halottat és sok sebesültet vittek magukkal.

A Magyar Távirati Iroda újabb jelentése szerint

Munkács és Klastromalla környékén újabb csapatmozdulatok figyelhetők meg.

A csehszlovák katonák hidépítéshez szükséges anyagot halmoztak fel, amiből arra következtetnek, hogy a Latorcán hidat akarnak verni, hogy Várkulcsa irányában csapatokat szállíthassanak.

A munkácsi támadás áldozatainak temetése

Tegnap délután temették a munkácsi támadás hét áldozatát. A hét koporsót a városháza előtti téren emelt ravatájon helyezték el. Az áldozatok közül egy a polgári személy, egy tízgyermekes rutén asszony, akit az uccán ért egy gépfegyvergolyó. A többi áldozat: három tiszt, két közlegény és egy tüzoltó.

A ravatal jobb oldalán feltűzött szuronyu százszázad foglalt helyet, baloldalon a tüzoltó

cseh sorkatonaság és ukrán szabadcsapatok szombaton éjjel megtámadták az Ungvár melletti nagygejőcei magyar határbiztosító közegeket. Magyar részről a támadásnak halottja, vagy sebesültje nem volt. A csehek veszteségei nem ismeretesek.

Január 7-én este 21 órakor csehszlovák reguláris csapatok és szabadcsapatok Nagygejőce mellett áthaladtak a magyar határon és megtámadták az ottan lévő magyar határcsapatokat. A cseh katonaságot 200 főnyi ukrán legionista csapat követte. A magyarok, kik Ungvárról segítséget kaptak, megtámadták a magyar területre benyomuló cseh csapatokat és visszaverték őket a határon át cseh területre. Később két csehszlovák tiszt érkezett a magyar csapatokhoz, hogy tárgyalások induljanak az incidens ügyében. Érdekes, hogy mielőtt a csehszlovák tiszték a magyar oldalon jártak, a lövöldözés egy percre sem szünt meg és a cseh katonák többek között foszforos lövedéket küldtek a magyar területre. A tiszték az előzetes tárgyalások befejezése után visszamentek. Magyar részről halott egy sincsen, az, hogy a csehszlovák részen nem-e követelt díjazatot az összetűzés, az nem volt megállapítható.

tók sorakoztak. Szemben a ravatallal a hozzátartozók, másik oldalon Jaross Andor miniszter, Vozáry Endre képviselő és a helyi polgári és katonai hatóságok állottak. A gyászszertartást katolikus, református és görög katolikus lelkész végezte, majd Vozáry Endre képviselő tartotta meg gyászbeszédét, amelyben utalt az

Csehszlovákia 25 község ellenében visszakéri Ungvárt és Munkácsot

Budapestről jelentik: (Rador.) A kárpát-ukrán kormány két tisztviselője Budapesten a miniszterelnöknél kihallgatásra jelentkezett. A magyar miniszterelnök fogadta a kárpát-ukrán kiküldöttéit. Az újságok jelentése szerint Volosin kormányelnök ajánlatát tolmácsolták, amelynek értelmében

a csehek Munkács és Ungvár visszaadását kérik és cserébe 25 kárpát-ukrán falut ajánlottak fel.

Az újságok szerint a magyar közvélemény nehezen egyezne bele ebbe a cserébe.

Budapest. (Rador.) A Havas jelentése szerint Munkácsban összeült a magyar—cseh bizottság, hogy megtárgyalja az utóbbi napokban lefolyt határsértéseket. A fárgvaló felek véleménye szerint

Munkács és Ungvár környéki dombokon tulra kell kiszélesíteni a demarkációs vonalat,

amely időlegesen semleges zónának minősítendő.

Prágai oáfolat a csapatösszevonásokról

Prága. (Rador.) A prágai kormány hivatalos jelentésben cáfolja meg az utóbbi napokban elterjedt azon híreket, amelyek arról szólnak, hogy a csehszlovák kormány tartalékosokat hívott be és csapatösszevonásokat eszközölt a cseh—lengyel és cseh—magyar határ mentén. A csehszlovák kormány hivatalos közleménye valótlannak és alaptalannak minősíti ezeket a híreket.

Hivatalosan hangsúlyozzák, hogy ilyen intézkedéseket sem a külpolitikai, sem pedig a belpolitikai helyzet nem tesz indokolttá. Azokat a személyeket, akiket ilyen hírek terjesztésében bűnösöknek találunk, megbüntetik.

Békes együttműködést sürget a szlovák sajtó

Pozsonyból jelentik: Esterházy gróf legutóbbi nyilatkozata nagy feljűnést keltett szlovák körökben. A szlovák lapok annak a nézetüknek adnak kifejezést, hogy a magyar—szlovák viszony érdekében nagyon szükséges, hogy a két nép egyetértésben, függetlenségének megőrzése mellett éljen.

Megállapítják a szlovák lapok, hogy a békes együttműködés elengedhetetlen feltétele, hogy biztosítsák a szlovákiai magyarság békes fejlődését, végül pedig egybehang-

eslettek hősiességére és megható szavakkal emlékezett meg az életét vesztett, szegény rutén asszonyról.

A gyászbeszéd után a koporsókat katonák vették vállukra és a menet megindult a temető felé. Az elesetteket nem lehetett a régi munkácsi köztemetőben örök nyugalomra helyezni, mert az cseh kézen van, ezért a harminc év óta elzárt református temetőben helyezték el ötöt közös sírban, míg két halottat a hozzátartozók elszállítottak Munkácsra.

Új magyar—cseh katonai megállapodás

Érdekes egyébként, hogy vasárnap a magyar—cseh munkácsi katonai bizottságok között megállapodás jött létre, mely szerint a csehek hajlandók a következő határsávot kiüríteni:

Munkácsról északra fekvő részt. Lovacska község és határainak északi részét. Kölöcsény falu északi részét, a 2064-es magaslattól és Felsőte-rebes nyugati részét.

A csehszlovákok hajlandók az elszállított anyagiakat visszaadni és a foglyokat kiszabadítani.

Magyar részről ragaszkodnak az erkölcsi és anyagi kártérítéshez.

A magyar követ vasárnap új jegyzéket adott át Prágában a cseh kormányának.

A Magyar Távirati Iroda jelenti, hogy a csehszlovák—magyar határ mentén cseh csapatösszevonásokat jelentenek.

A magyar katonák parancsot kaptak, hogy csak akkor használják fegyverüket, ha közvetlenül támadják meg őket.

zóna leszögezik, hogy meg kell szűnnie a felelőtlen propagandának,

amely a két népet nemhogy összehozná, ellenkezőleg, eltávolítja egymástól.

London. Az Exchange Telegraph római jelentése szerint Villányi Frigyes báró, római magyar követ szombaton beható megbeszélést folytatott Ciano gróf olasz külügyminiszterrel. A Daily-Telegraph megállapítja, hogy

Rómában a hangulat egyöntetűen Magyarország mellett van és ez valószínűvé teszi a ruthén kérdés megoldását.

Lehetségesnek tartják, hogy az olasz külügyminiszter ebben a kérdésben Németország képviselőjével is megbeszélést folytat. A lap szerint különben

Magyarországon kívül Lengyelország és Jugoszlávia is csatlakozik a berlin—római tengelyhez.

Párisból jelentik: Bónnet francia külügyminiszter hétfőn délelőtt kihallgatáson fogadta Ossusky párisi csehszlovák követet és megbeszélést folytatott vele a munkácsi eseményekről.

A svájci sajtó kimerítő formában foglalkozik a munkácsi eseményekkel és megállapítja, hogy a csehszlovákok részéről reguláris csapatok követték el a támadást.

A Neue Züricher Zeitung leszögezi, hogy ez az esemény a felelőtlen demagógia eredménye volt. Megállapítják a lapok, hogy Kárpát-alias nyűzség a kalandoroktól és így nem lehet csodálkozni azon, hogy Ruszinszko valóságos tüzfészek.

A francianyelvű svájci lapok a szlovák belpolitikai helyzettel is foglalkoznak. Közlik Kundt német képviselő nyilatkozatát, amelyben teljes önkormányzatot követel a szlovákiai németek számára.

A Cseh-szlovákiának nyújtandó 20 millió fontos kölcsön ügye

Londonból jelentik: Az angol kincstár és a csehszlovák kiküldöttek között újabb megindultak a néhány hét előtt megszakadt tárgyalások a 20 millió fontos kölcsön ügyében. Az angol kormány tagjai közül senki sem vett részt eddig a tárgyalásokon, mert kijelentették, hogy Anglia csak akkor hajlandó megbízottat küldeni, ha Csehszlovákia előbb pontosan megjelöli, hogy mire akarja a hitelt felhasználni.

Válaszúthoz érkezett Beck lengyel külügyminiszter Berchtesgadenben

Páris. (Rador.) A francia lapok részletesen foglalkoznak Beck lengyel külügyminiszter és Hitler német kancellár tárgyalásaival. A Le Jour szerint még nem tudni, hogy milyen eredményeket hozott a megbeszélés, amelynek főcélja az volt, hogy az utóbbi időben Németország és Lengyelország között felmerült ellentéteket elsimítsa. Annyi bizonyos — írja a lap — hogy a német—lengyel kapcsolatok a tárgyalások után vagy megjavulnak, vagy esetleg rosszabbodnak, de semmiesetre sem maradnak meg a jelenlegi stádiumban. A Le Journal szerint Beck külügyminiszter nem kapta meg azokat a biztosítékokat Hitlertől, amelyeket kért. Lengyelországban úgy tudják, hogy Becket Berchtesgadenben választás elé állították, hogy Németországgal kíván-e egyetmüködni az 1934-ben létesített egyezmény értelmében, vagy pedig folytatni kívánja oroszbarát politikáját, amely véglegesen eltávolítaná Németországtól.

A Német Távirati Iroda a berchtesgadeni tárgyalásokról a következőket írja:

— Hitler kancellár nem csinált titkot abból, hogy a tárgyalások a lengyel külügyminiszterrel a leghidegebb hangnemben folytak és abból sem, hogy mindaddig nem lehet szó a lengyel—német viszony barátságos kiépítéséről, amíg a lengyelországi német kisebbség nem kapja meg a legteljesebb gazdasági és kulturális szabadságot.

Felhívta Hitler kancellár Beck lengyel külügyminiszter figyelmét azokra a gazdasági és politikai intézkedésekre, amelyeket a lengyel hatóságok tettek a lengyelországi német kisebbségek ellen.

Hangsúlyozta Hitler kancellár a lengyel külügyminiszter előtt, hogy a lengyel hatóságok intézkedéseit nem lehet másnak minősíteni, mint németellenes cselekedetnek.

Róma. A Havas jelenti: A Popolo d'Italia arról ír, hogy a Berlin—Róma tengely egyeduralmának elismerése Közép és Kelet Európában valamint a Földközi tengeren, egyik előfeltétele az európai béke fenntartásának. Európa jövője ma inkább mint bármikor, ettől a tengelytől és a vele szemben megnyilvánuló ellenállástól függ. Vagy bizonyos megértésnek ad helyt ez az ellenállás és akkor új békés kibontakozás következik be Középeurópában és a Földközi tengeren, amely Olaszország és Németország uralma alá kell kerüljön, vagy nem bizonyul legyőzhetőnek ez az ellenállás és akkor súlyos napok virradnak Európára.

Londonból jelentik: Római jelentések szerint olasz politikai körökben az a hír terjedt el, hogy

a német—lengyel barátsági szerződést 5 évvel meghosszabbították.

Ez lenne a Hitler és Beck találkozó eredménye.

Londoni jelentés szerint az angol sajtó nagy figyelmet szentel a lengyel külügyminiszter németországi látogatásának és a News Chronicle berlini tudósítója a következő pontokban foglalja össze Beck és Hitler tanácskozásait:

1. A lengyel—szovjet orosz kapcsolatok.
2. A közös lengyel—magyar határ.
3. Memel problémája.
4. Danzig helyzete.

Hasonlóképpen — írja a News Chronicle — a Németországból kiutasított lengyel-zsidók ügyéről is tárgyaltak.

Varsóból jelentik: A Gazetta Polska berlini levelezője szerint Beck külügyminiszter látogatása alkalmával

nem találtak megerősítésre azok a túlzott hírek, amelyeket legutóbb egyes körök terjesztettek Németország politikájának keleteurópai szándékairól.

Tanácskozások indulnak a belügyminisztériumban a romániai népkisebbségek ügyeinek elrendezéséről

Calinescu, Gafencu, Andrei miniszterek és Silviu Dragomir kisebbségügy kormánybiztos megbeszélései — Willer József volt magyar képviselő hosszabb kihallgatása Calinescu belügyminiszternél

Bucuresti. Hírül adta az Aradi Közlöny, hogy csütörtök délelőtt a belügyminisztériumban értekezlet volt, amelyen résztvettek A. Calinescu, Gr. Gafencu, P. Andrei és Silviu Dragomir. Az értekezlet a kisebbségi kérdést tárgyalta és több intézkedést határozott el. Ezzel kapcsolatban tudósítunk a következőket jelent:

Ugyancsak csütörtökön délelőtt Armand Calinescu belügyminiszter magához hívatta Willer József volt magyar párti képviselőt, az erdélyi magyarság bucarestii megbízottját, aki egyébként a közelmúltban hosszús és jelentős megbeszéléseket folytatott a romániai magyar kisebbség helyzetéről és kívánságairól Titeanu propaganda alminiszterrel és Gafencu külügyminiszterrel is.

Willer kihallgatását a belügyminiszternél különös jelentőségűvé teszi az a tény, hogy aznap, csütörtökön reggel jelent meg a Nemzeti Ujjászületés Frontjának létesítéséről szóló törvény végrehajtási utasítása, amely a kisebbségek részvételéről is intézkedik.

A magyarság és a Nemzeti Ujjászületés Frontja

Kérdést intéztünk Willer Józsefhez, hogy a kihallgatás során szóba került-e a Nemzeti Ujjászületés Frontjába való beiratkozás kérdése, illetve a magyar kisebbség politikai jogai-

gyakorlásának ügye a front keretein belül?

Willer azt válaszolta, hogy erről még nem tett jelentést politikai barátainak, eredményekről még nincs szó, még folyamatban vannak a tárgyalások, úgy hogy nem volna ildomos ezekről beszámolni. A megbeszélések azonban igen barátságos légkörben folytak és azok során Calinescu belügyminiszter a magyar kisebbség iránt való megértő jóindulatáról tett tanubizonyságot. Ennek a megértésnek és jóakaratsnak egyik jele az, hogy a belügyminiszter Titeanu propagandaügyi alminiszterrel egyetértésben e tárgyalások alkalmával Willernek a „Magyar Lapok”-ra és „Néplap”-ra vonatkozóan előterjesztett kérését azonnal teljesítette és sürgönyileg intézkedett a felfüggesztő rendelkezés hatálytalansága iránt.

Willer József még annvit közölt munkatárunkkal a kihallgatással kapcsolatban, hogy a jövő hét folyamán több magyar politikus érkezik Bucurestibe a kormánnyal való tárgyalások lefolytatására. Mi hozzátehetjük ehhez, hogy kétségkívül a magyar kisebbségnek a Nemzeti Ujjászületés Frontjában való elhelyezkedése lehetőségéről és módjáról lesz szó, ami annál jelentősebb, mert az új kormányzati rendszerben ez az egyetlen mód arra, hogy a magyar kisebbség politikai jogait gyakorolhassa.

A kisebbségi tárgyalások során a németek képviselői szintén megjelentek Calinescu bel-

JANUÁR
14
E·K·E TURISTÁK
TÁNCSTÉLYE
a FEHÉR KERESZTBEN

ügyminiszternél és tárgyalást folytatnak a német népcsoportnak a Nemzeti Ujjászületés Frontjában való elhelyezkedéséről.

Silviu Dragomir dr. fontos megbeszélései Kolozsváron

Kolozsvárról jelenti az Aradi Közlöny tudósítója: Silviu Dragomir dr., kisebbségi fő kormánybiztos, szombattól hétfő estig Kolozsvárott tartózkodott s beható tanácskozásokat folytatott a magyar nemzeti népkisebbség vezetőembereivel.

A kisebbségi fő kormánybiztos hétfőn este utazott el Bucurestibe, ahonnan a szombati nap folyamán tér vissza Kolozsvárra. Az utazás miatt félbeszakadt tanácskozásokat így csak a jövő hét folyamán folytathatja és fejezheti be. Értesítéseink szerint Silviu Dragomir dr.-nak sikerült a szász nemzeti kisebbség vezetőembereivel a meg egyezést létrehozni.

Királyi köszönet Dobriceanu prefektushoz Aradmegye újévi jókívánságaiért

Dobriceanu Mihail ezredes, Aradmegye prefektusa a megyei lakosság nevében újévi üdvözlő táviratot küldött Őfelsége H. Carol királyhoz, a megyei lakosság nevében. Az üdvözlő táviratra most érkezett meg az udvarnagvi hivatal válasza, amely a következőképen hangzik: Dobriceanu ezredes prefektusnak, Arad. Őfelsége a király felhatalmazott arra, hogy tolmácsoljam Önnek legmagasabb köszönetét azon jókívánságokért, amelyet Ujészten-dő alkalmával küldött. Constantin Flondor, udvari marsall.

Ujabb csatlakozások Aradon a Nemzeti Ujjászületés Frontjához

A Nemzeti Ujjászületés Frontjába történő jelentkezések iránt változatlanul nagy érdeklődés nyilvánul meg. Legutóbb megjelent a városi vezértitkárnál Mohor Ilje, a hadirokkantak szövetségének elnöke, ugvis, mint a Vendéglős Szindikátus képviselője, Tu'bure Gheorghe, a román iparosok szövetségének megbízottja és Lapusca Theodor, illetve Pautu Paun, akik a román kereskedőket képviselték: valamennyien közölték, hogy az általuk képviselt érdek képviselőket testületileg belépnek a Nemzeti Ujjászületés Frontjába. Ugyancsak közölte a város vezértitkári hivatalával a Mocioni vállalatok tisztviselőkara is testületi csatlakozását a Fronthoz.

URANIA premierzozgó TEL: 12-82

Soha szebb filmremek nem készült a bajtársasság a béke és az önfeláldozó szerelem örök kérdéseiről! „Amerika 1-ső számú filmje”

ERICH MARIE REMARQUE:

„Három bajtárs”

Robert Taylor, Margaret Sullavan,
Franchot Tone, Robert Young.

Jön: H. G. Wells nyomán Jön:

„Utazás a Marsba”

Utopikus elképzelés a Mars-lakókról.
BUSTER CRABBE olimpiai bajnokka!

EGY ELFELEJTETT ORSZÁGRÓL...

ILLYRIA

Paál Jób riport-sorozata (I)

... Az iskolában nem tanultunk róla...
Nem a történelemkönyvekben, hanem az operettszínpadok kupléiban találkoztunk csak a nevével.

Festett kulisszák előtt, vászonból és kőből összeragasztott, rövid életű talmi bókrok között énekeltek és táncoltak az illyr hercegnők és illyr királyfiak...

Sikamlós sanzónokat és érzélgős duetteket, amiknek refrénjét a szubrettel együtt énekelte a kórus.

A wagrami csata óta eltelt száznegyven esztendő alatt a Habsburgok tanítómesterei ugyszólván elsikkasztottak mindent, ami Napoleon dicsőségére emlékeztette volna az ifjúságot. Aspern, a lipcsei csata Waterloo dátumait magoltuk be s a gimnázium történelemóráin a professorok Károly főherceg, Blücher, meg Nelson admirális dicsőségét zengték. Marengo, Austerlitz és Wagram csak rövid perceket kaptak a nagy birodalom kicsiny iskoláiban és nem esett szó sohasem arról az országról, amely a nagy hódító dicsőségének zenitjén keletkezett Európa szívében és kilenc nap híján négy esztendőig üstökösként ragyogott a mapán, szakasztott úgy, mint a történelem lapjain a hős, aki Illyriát világra hozta...

Nagy és hatalmas volt ez az ország.

Illyria...

Nyugaton a gall és az olasz kultúra felé tárta ki a szívet, keleten a Balkánnal ölekezett, délen pedig a Hadrianusról elnevezett tenger árja, az Adria hullámai nyaldosták fjordszerű partjait. Föniciaiak, görögök, rómaiak kulturájáról meséltek a népek széles országutjainak oldalain szétporló omladékok és Velence dicsőségét hirdették öreg palazzok.

Amiről hallgat a történetírás

Akkor született meg ez az ország, amikor a „korkizai parnevü” birodalmában pihentek a fegyverek és Illyria földjén Napoleon uralma alatt nem esett egyetlen véres ütközet sem. Ebben az országban béke volt és a béke áldásai nyomán ugyszólván kitombolhatta magát a művészet, kultúra, irodalom és a szabadság...

... Költők daloltak csengő rímekben, mesterek kezei alatt formálódott életteli alakokba Carrara márványa, festők palettáin olvadt tarka, lágy foltokba a színek szimfóniája, áriák születnek spinéten és a hegedűk hurjain, alma máterek nyitották meg kapukat az ifjaknak, akik szomjuhozták a tudást, váltott lovakon delizsanzsok vittek a Sorbonne felé a Balkán diákjait, Voltairt nyomtatták gépeken, a Comédie Française aktorai deklamáltak színpadokon, amelyek máról holnapra nőttek ki a földből — és Metternich ördögien értett hozzá, hogy erről az országról vajmi keveset tudjon meg a világ...

... A Napoleonra vonatkozó irodalom sok-sok százezer kötetre rug.

Egyedül a francia nemzeti könyvtár Párisban kétszázezernél több olyan kötetet tartalmaz, amelyek mindegyike a császár életéről, dicsőségeiben gazdag hadjáratairól, szerelmeiről, bukásáról, marsalljairól, hercegeiről, udvaráról, Josephinéről, Mária Lujzáról, Walewskaról, nővéreiről, fivéreiről, országairól, Elbáról és Szent Ilonáról beszél az utókornak.

És még e könyvekben is vajmi kevés említés tétetik Illyriáról.

Magam is elolvastam e sok-sok kötet közül jó egynehányat.

Az életrajzrók egy pár mondattal siklanak át Illyrián.

Komoly és alapos munkákban is olvastam e kifejezést: Illyr királyság.

Pedig: Illyria sohasem volt királyság, ami azonban semmit sem von le jelentőségéből, hiszen tudjuk, hogy Napoleon sok országában a király nem volt több, mint díszponens, a legtöbbször — cégjegyzési jogosultság nélkül...

Kilenc nap híján négy esztendőig tartott az élete.

Született a wagrami csatában és megkeresztelték a schönbrunni békében, ahol premierjét tartotta a Habsburgok új minisztere: Metternich Kelemen herceg. Halálának oka: a népek csatája Lipcse mellett. A világhistoria legvéresebb és legborzalmasabb ütközete. Eltemették: a bécsi kongresszuson. Ugyanaz a Metternich volt a király, aki a születésénél kényeszerű bábaként asszisztált...

Azon a napon, amikor megszületett, ez állt a kalendáriumon: 1809. október 14.

És a kivonuló francia csapatok utolsó rendelkezésének kelte: 1813. október 5.

Hivatalosan így szerepelt a császár parancsaiban: *Provincies Illyriens*.

Hozzá tartoztak: Trieszt és Krajna, Karinthia egy része, Horvátország a Szávaig, Dalmácia és Fiume.

A székhelye Ljubljana volt, a fehér város a titokzatos Ljublanica partján. Valamikor a kelták alapították, egykori falának romjait megbámulhatjuk ma is, az ő idejükből Emona volt e város neve.

A folyó, amely átöleli a várhegyet, Európa mappáján négyszer tűnik el és négyszer változtatja a nevét...

Találkozunk vele a postumiai barlangban, ahol a hegy ölében évezredek óta hozza világra a csodálatos cseppköveket, vadul hömpölyög, mint a Styx és talán e folyónak köszönheti a világ, hogy Dante halhatatlan remeke megszületett. Ljubljában, a barokk művészet fehér városában már csöndes és partjait álmohidák kötik össze.

E régi barokk paloták között csavarogtam heteken át, hogy napvilágra hozzam az emlékeket, amelyek Napoleon négy esztendejéből maradtak.

Muzeumi emlékek

Nem voltam kíváncsi a hosszucsovű ócska ágyukra, amelyek némán, egy dicsőséges kor emlékeként pihennek a régi városháza sötét kapubejárata alatt, vagy a multból megmaradt várudvar fái között. Lehet, hogy a császár után gördültek keresztül az Alpok gleccserei között és akad közöttük talán olyan is, amely uoljára Austerlitznél, vagy a wagrami sikon hallatta a hangját. Azok az otromba lyukak se érdekelték, amelyeknek helyét nem kente be malterrel a kegyelet és amelyekről azt mesélik, hogy: a francia ágyuk golyóinak nyomában maradtak a ljubljana házak oldalain. Megálltam a vitrinek előtt a muzeumokban, de a sorszámmal ellátott és leltári tárgyként vezetett proklamációkon túl engem az az élet érdekelt, amelynek minden nyomát eltüntetni igyekeztek Napoleon apósának és utódainak kancelláriái, tanácsosai, miniszterei és iskolamesterei.

Illyria élete érdekelt.

Az az élet, amely történelemmel és romantikával, békével és vigalommal, kulturával és szerelemmel tombolt minden napján annak a majdnem négy esztendőnek, amikor a francia trikolort lengette a püspöki-palota tornyában a Ljublanica felelő fűzőgáló tavaszi és hideg őszi szél.

Laibach, Illyria fővárosa

Bonaparte tábornok és Napoleon császár három legmeghittebb barátja és korának leghirhedtebb intrikusa kormányozták e négy esztendőben Illyriát.

Van közöttük olyan, akiről uccát neveztek el és akad olyan is, akinek az emlékét is elmosta már a haláluk óta eltelt sok-sok deцениum.

De azért: azokba a kutak: csak rá tud akadni itt is, ott is egy-egy elmosódott emlékre és megragadva a nyomokat mondatokká sűrűsödnek a betűk és fejezet lesz a mondatokból is...

Egy-egy mondatért néha napokat kell eltölteni és sokszor legendává foszlanak a legszebb mondatok. A barokk házak között muzsikál a mult és a muzsika akkordjai szimfóniákká terebélyesednek. Elfelejtett emlékek a muzeum vitrinjeiben megmarkolják néha a lelkünket és rímek csendülnek fel a nyomokban. Itt egy szobor, amott egy portré, vagy egy megfakult régi metszet, elsárgult papiroson néhány kusza vonás, úisághirek, féltő gonddal őrzött régi butorok, rajtuk rózsafából és dióból metszett furniok, csillogó csillárok, lecsüngő cseppjeiken odaszáradt gyertyafoltokkal, Wagramot és Moszkvát járt hősök megmaradt levelei, asszonyok vékony vonásai arany porzóval megszártva: ezekből még is csak ki lehet hámozni valamit annak, aki Illyria négy esztendejére olyan nagyon kíváncsi.

Mert: azokban a könyvekben, amelyek Ljubljana históriájáról szólnak és olyan időben hagyták el a könyvnyomtató gépek sajtóját, amikor Ferenc, Ferdinánd,

SZENZÁCIÓS VÁLTOZÁS

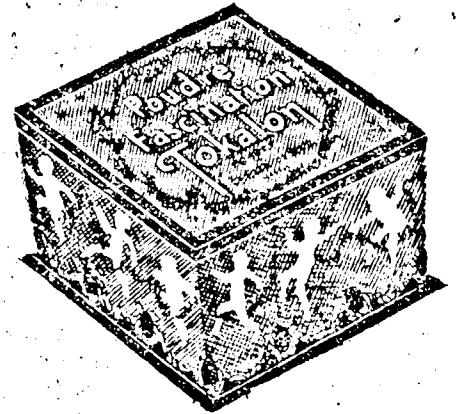
AZ ARCPUDER TERÉN

NINCS KIKÉSZITETT HATÁS

EGY ÚJ, A BŐRÖN LÁTHATLAN PUDER KIFOGÁSTALAN TERMÉSZETES

SZÉPSÉGET KÖLCSÖNÖZ

Előkelő francia hölgyek új divatot alkottak. Új arcpudert találtak fel, amely halványrózsa arcszint kölcsönöz, anélkül, hogy fénylés legcsekélyebb nyoma is látszana egész napon át.

Ennek a titka egy új eljárás, amelynél a háromszor szitált legfinomabb pudert dupla krém-habbal keverik. Ezt a legújabb eljárást, amely francia kémikusok hosszú éves kutatásainak eredménye, a Tokalon-gyár szabadalmaztatta. Tokalon puder örökre megszünteti a fénylő orr és zsiros arcbört. Kifogástalan arcbört biztosít, amely 8 órán át fénytelen marad. Sem szél, sem eső, sem izzadság nem képes bőrt fényessé tenni, ha Tokalon-matt-pudert használ. Apolt, tidén hamvas arcbört kölcsönöz, amely kétszeresen vonzóvá válik. Kérjen Tokalon pudert, amely 10 különböző színárnyalatban készül.

vagy Ferenc József uralkodik a fehér Ljublanában, nem talál mondatokat a vándor, akit a sorsa Illyria egykori székhelyére vet. Lám előttem fekszik egy könyv. Nyomtatták ezernyolcszáznyolcvanötben, a címe: „Führer durch Krain und Landeshauptstadt Laibach”, szerzője: Peter von Radics. E vaskos kötet két oldalon emlékszik meg a város nagyförgalmu takarékpénztárának kiváló igazgatójáról, Napoleon koráról azonban mindössze ennyit ír: „... az időközi francia uralom szerencsés vége után következett a laibachi kongresszus, amelyen a felséges és dicső Ferenc császár és a genialis, fenköllekű, minden művészetet pártoló Metternich herceg meghívása folytán részt vettek... Hosszu névsorban nevek, amelyek legnagyobb részét nem jegyeztek fel annaleseiben a história... Peter von Radics egyetlen egyszer sem nyomtatta le „Führer“-jében Napoleon nevét...

...Négy szóval emlékszik csak meg „az időközi francia uralomról”, amelynek most krónikása szeietnék lenni...

Százézer vagon buza vár még kivitelre!

Illetékes körök számitása szerint az elmúlt évben közel hetvenezer vagon buzát exportáltunk és jelenleg még tízezer vagon kivitelére van megállapodás. Ami a kiviteli fölösleget illeti, ennek mennyisége megközelíti a száz ezer vagon, négy milliárd angol font értékben. Ennek a mennyiségnek elhelyezése érdekében most folynak a tárgyalások.

CORSO:

Jön! Rövidesen!

Zarah Leander hatalmas filmje, amely az utolsó versenyen Nemzeti kupát nyert:

„MAGDA”

Partnerei: Leo Slezak, Paul Hörbiger és Heinrich George.

Ma kettős műsor: „Mikor a kémnő szeret” és „Mexikó banditái”

A windsori herceg január 13-án Cannesből repülőgépen Sandringhamba utazik

Londonból jelentik: Az angol és a holland sajtó részletesen foglalkozik a windsori herceg angliai utjával. Az amsterdami De Telegraaf most érdekes hírt közöl: jelenti, hogy a windsori herceg beteg édesanyja látogatására január 13-án Angliába utazik.

Mary özvegy királyné, mint ismeretes, az utóbbi hetekben sokszor gyengélkedik. Orvosai szívbaj ellen kezelik. Mary királyné már többször kijelentette: nagyon szeretné legidősebb fiát viszontlátni. Legutóbb a gloucesteri herceg átadta Párisban a windsori hercegnek Mary özvegy királyné levelét. A windsori herceg késznek mutatkozott az angliai utra, ha a felesége is elkísérheti és ha az angolok a windsori hercegnét királyi fenségnek cimezik. Az angol kormány eddig nem teljesítette a windsori her-

ceg kívánságát.

Most, hogy Mary királyné állapotában némi rosszabbodás állt elő, a windsori herceg egyedül utazik Angliába. Londont elkerüli. Az utat Cannes és Sandringham között menet is, jövet is — repülőgépen teszi meg.

Érdekes, hogy a News Chronicle megkérdezte olvasóit: szeretnék-e a windsori hercegi párt Angliában viszontlátni. A megkérdezettek 61 százaléka igennel, 16 százaléka nem-mel felelt, míg 23 százalék azt mondta, hogy a kérdés nem érdekli. Az átlagon felüli jövedelemmel bíró személyek 40 százaléka, az átlagjövedelemnél alacsonyabb jövedelemmel bírók közül 60 százalék, a szegények közül pedig 65 százalék mondta, hogy a windsori hercegi párt visszavárja Angliába.

A doni kozákok felszabadulási mozgalma

A szovjet a csehekkel való megneptámadási egyezmény felmondásával fenyegetőzik — Német—ukrán tanácskozás Beyruthban

Párisból jelentik: A Matin moszkvai jelentés alapján azt a hírt közli, hogy a szovjetkormány tiltakozó jegyzéket küldött Prágába a doni kozákok politikai gyűlésének engedélyezése miatt. Mint ismeretes, a doni kozákok függetlenségi mozgalmuk megindítását beszéltek meg értekezletükön, melyen résztvett az emigrált kozákok vezére is. A terv szerint a Don melletti kozák-tartomány elszakadna Szovjetországtól és más hozzákapcsolódó tartományokkal újból megteremtene a négyszáz évvel ezelőtt megszűnt nagy ukrán-kozák államot.

A szovjet tiltakozó jegyzéke után közölte azt is a cseh kormánnyal, hogy abban az esetben, ha a szovjetellenes akciók meg nem szűnnek Csehországban, arra kényszerül, hogy felmondja a szovjet—cseh megneptámadási egyezményt.

Itt írjuk meg azt is, hogy a londoni Daily Mail értesülése szerint a németországi Beyruthban a napokban titkos német—ukrán tanácskozás folyt le, melynek tárgyát a németek által az ukrán függetlenségi mozgalomnak adandó segítség képezte.

Alföldy Ica nyerte el a Magyar Bál babérlevelekből font, szinezüst menyasszony-pártját

Purgly László nyújtotta át az ékes, fehérselyem-szalaggal diszített pártját a boldog bálkirálynőnek

A Magyar Bál éjszakáján lefolyt immár hagyományos bálkirálynő-választás, épen úgy mint az elmúlt esztendőben, szombaton ezúttal is csak a kora hajnali órákban ért véget. A jelenlévő sok szép leány közül kétségtelenül nagyon nehéz volt a választás, — még hajnali három órakor is állandóan ingadozott az eredményt összegező táblázat számoszlópa. A választási „küzdelem” izgalma a hajnali órákban hágtott tetőfokra: — Ki lesz az 1939-ik esztendő Magyar Báljának királynője? ... ezzel a kérdéssel ostromolták állandóan a bálkirálynő választás rendezőit.

Hajnali három óra után csendült fel végre a bálteremben a gongütés, amely az eredménykiírdetést jelezte. Aszlán János a szavazat összegező bizottság elnöke a gongütés nyomán támadt csöndben olvasta fel a bálkirálynő választás eredményét:

— Az 1939-es esztendő Magyar Báljának bálkirálynője **Alföldy Ica!**

Tapsvihar és zenetűs zugott a bálkirálynő-választás eredményének kihirdetése után, miközben jószáshelyi Purgly László a bál elnöksége nevében a szinezüst pártját, — az Aradi Közlöny művészi kivitelű vándordíját, — a bálkirálynő bronzszöke hajára illesztette. Óriási tapsvihar zugott, amidőn ugyancsak Purgly László átvújtotta a Magyar Bál selvémből készült, arany buzakalászszal ékes menyasszony-pártját és az olaszországi fehér szekfükből készült virágcsokrot, amelynek hófehér selvémszallagján a következő felírás emlékezteti a bálkirálynőt az 1939-es esztendő Magyar Báljára: „A Magyar Bál legszébb magyar leányának. — Aradi Közlöny 1939.”

Ugyancsak meleg ünneplésben részesítették a bálkirálynő választás második és harmadik helyezettjét, akik piros és kék menyasszony pártját nyertek. Izgalmas küzdelem után Hendl Ili nyerte a második díjat, — ugyancsak Purgly László ékesítette sötétbarna haját a piros menyasszony pártjával és a harmadik díj nyertese, Nagy Mária fejére is ráhelyezte a kék, arany buzakalászszal ékes menyasszony pártját. A bálkirálynő választás során nagyon sok szavazatot kapott még Varga Piri, Polgár Erzsike, Kövér Hédi is, így minden valószínűség

Halálra-sebezte élete megmentőjét egy nekivadult öngyilkos-jelölt

Bräilából jelentik: Vasile Burlacu fiatal ember öngyilkosságra határozta el magát és lefeküdt a vasúti sínekre, várva, hogy a vonat elgázolja. Közben odaérkezett Craciun Tudor őltiszt, aki a közlekedő vonat elől az

FEBRUAR

4.

IPAROSBÁL

szerint ők lesznek a jövő esztendei Magyar Bál királynőválasztásának legesélyesebb jelöltjei.

Régi hagyomány, hogy a Magyar Bálon megválasztott három legszebb leánnyal, a menyasszony pártásokkal *eljárják a „menyasszony-csárdást”*.

Purgly László volt az első, aki megváltotta a bálkirálynő Alföldy Ica táncát és Hendl Ili és Nagy Mária is kézről-kézre adva járták el a hagyományos táncot: dr. Parecz Béla, Takácsy Miklós, báró Bornemisza Károly, báró Neuman Ede, Alföldy Pál, dr. Parecz György, Dániel Péter, Csiky János, dr. Balogh Ernő, dr. Stauber János, Kövér Kálmán voltak az elsők, akik a Magyar Bál három legszebb hölggyével eltáncolták a „menyasszony-csárdást.”

A tánc befejezése után ismerősök és ismeretlenek fejezték ki jókívánságaikat Alföldy Icanak, Hendl Ilinek és Nagy Máriának, a bál éjszaka három legszebb leányának.

Alföldy Ica, az 1939-ik esztendő Magyar Báljának bálkirálynője, Alföldy Pál vezérigazgató feltűnő szépségű leánya, az aradi magyar társadalom egyik közkedvelt, rendkívül rokonszenves tagja. Bálkirálynőnek való megválasztása általános és osztatlan örömet keltett.

Az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott a Magyar Bál ifjú királynőjével, aki ezalkalommal kifejezésre juttatta örömet és meghatódottságát, amelyet megválasztása után érzett:

— Bevallom őszintén — mondotta boldogan mosolyogva, — *hogy nagyon váratlan meglepetésként hatott a bálzó közönség választása. Amidőn kihirdették az eredményt, a meglepetéstől szóhoz sem tudtam jutni, csak a barát-nőim és ismerőseim gratulációira és ösztökélésére eszméltem fel és indultam meg az emelvény felé, ahol fejemre illesztették a gyönyörű ezüst koszorút... Nagyon boldog vagyok. — a legnagyobb boldogságot mindig az kelti fel, ami hírtelen, váratlanul jön...*

*

Alföldy Ica örömeiben egyformán osztozik mindenki, aki őt ismeri. Az Aradi Közlöny vándordíja, a művészi kivitelű ötvösmunka, a szinezüst koszoru és a Magyar Bál gyönyörű sellyem menyasszonykoszorúja méltóképpen ékesítette bronzszöke haját, mert kedvessége, rokonszenves egyénisége tényleg az aradi uri társaságok kedvencévé avatta.

Két különös repülőszerencsétlenség

Repülőgépre esett egy lezuhant repülőgép, — egy másik gép felborított egy autót s azután egy kávéházba esett

Párisból jelentik: A selon de provencei katonai repülőtéren egy repülőgép leszállás közben egy lent álló gépre zuhant. Ennek a gépnek pilótája azonnal meghalt. Chateauroux közelében egy katonai repülőgép leszállás közben érintette a magasfeszültségű villanyvezetéket, utána felborított egy gépkocsit, végül

nekiment egy épületnek és összetört. A gép jobbszárnya egy kávéházba furódott. A repülőgép háromfőnyi személyzetéből a pilóta és egy utasa könnyebben megsérült. Néhány kávéházi vendég az üvegszilánkoktól könnyebb sérüléseket szenvedett.

Az 1939-ik esztendő nevezetesebb évfordulóí

Minden évnek meg van a maga nevezetesege: nemcsak új eseményekben, amiket a politikai, társadalmi, művészeti élet termel, de évfordulókban is. A mostani 1939-es esztendő különösen gazdag ötven, száz, százhuszonöt, százötven, sőt még ennél is régibb évfordulókban, miket időrendben, rövidre fogva, alább ismertetünk:

1189: Oroszlánszivű Richard angol király trónralépése. Anglia egyik legérdekesebb uralkodója volt. Amellett, hogy a harmadik keresztesháború erős kezű, győztes vezére volt s Ciprust is meghódította, nagyon szerette a zenét s maga is kora egyik legjobb trubadurjai közé tartozott. A keresztes háborúból visszatérve osztrák fogságba esett s a börtönből is kedvenc költője szabadította ki, — a börtön ablaka alatt Oroszlánszivű Richard kedvenc dalát énekelve, mire a király megszökött a börtönből. Az angol nép imádta, de a főurak nem, mert kemény kézzel tartotta őket féken. 1199-ben halt meg Chalus vár ostrománál, ahol nyíllovas érte.

Történelmi dátumok

1339: július 7-én Nagy Lajos magyar királyt lengyel királlyá jelölték. Nagy Lajos magyar király uralkodását Szent László sírjához való zarándoklással kezdte s apja-politikáját folytatva, az ország határait kiterjesztve, rendkívül megerősítette.

1489: május 17-én zajlott le a királyválasztó országgyűlés Rákos hires mezején. Ekkor választották meg magyar királynak II. Ulászlót.

1539-ben kötött házasságot Szapolyai János magyar király Zsigmond lengyel király leányával, Izabellával.

1539: november 7-én halt meg Vácon Brodaries István történész.

1589-ben lépett trónra IV. Henrik francia király. Református vallású volt, de áttért a katolikus vallásra, Coude herceg halála után a Hugonotta-párt vezére lett. IX. Károly nővérét, Valois Margitot vette nőül s az esküvőre Párisba gyűlt Hugonottákat Medici Katalin és Guise herceg pártja 1572. augusztus 24-én felkoncoltatta. Ezt az éjszakát nevezik Bertalan éjnek, mert Szt. Bertalan napjára esett.

Most száz éve és a legutóbbi ötven év

1839 január 3-án született Thaly Kálmán, a kuruc-korszak legkiválóbb történésze. Január 24-én született Liezen-Mayer Sándor, a kiváló festőművész, aki iskolát teremtett zsaner-kepeivel. Február 14-én született E. Kovács Gyula, a kiváló magyar színész. Február 23-án Kossuth Lajos 4 évi börtönről itéltek egy hírlapi cikkéért. — Március 15-én született Szatmáron Gaál Gyula író. — Március 16-án született Sully Prudhomme, a nagy francia lírikus. — Március 21-én született Muszariszki, a világhírű orosz zeneszerző, április 20-án született I. Carol román király, június 18-án született Martin Greif német költő, június 3-án született Lindau Pál német író, ez év augusztusában vonult be az afganisztáni Kabulba az angol hadsereg. — Október 29-én született Steindl Imre, a kiváló tehetségű magyar építész, a magyar országház alkotója. November 29-én született Récsben Anzengruber német költő, december 2-án született Grünwald Béla magyar politikus, december 22-én született Pesten Kállay Benjamin, diplomata, író, Bosznia-Hercegovina kormányzója. — December 31-én született Kálnoki Bedő Albert, erdélyi erdész, aki az erdészet fejlesztése körül nagy érdemeket szerzett. — Száz évvel ezelőtt volt Spanyolország békekötése a carlistákkal és a baszkokkal s ugyanekkor iktatták törvénybe a női örökösödés biztosítását. — Törökországban Ibrahim győzelme után az új szultán, Abdul Medzsíd reformok ígéretével foglalta el trónját. — És ugyancsak 1839-ben született: Cezanne, a nagy francia festőművész, a modern piktúra reformátora. — Sólyom Fekete Ferenc jogtudós, Bihar megye nagy szülöttje s Böhm Pál a kiváló magyar festőművész.

1889 január 19-én tört ki az örület Nietzsche Frigyes német bölcselőn, augusztus 19-én halt meg Borovszky József, a magyar biedermaier kiváló

festőművésze. Szeptember 23-án halt meg Collins Wilkie angol író. — Október 27-én alakult meg a Magyar Néprajzi Társaság. Március 8-án halt meg Johannes abesszin négyes. December 4-én halt meg Apáthy István, a nagy magyar jogtudós; ugyancsak ötven év előtt halt meg Reviczky Gyula, a mult század népszerű magyar költője; ötven év előtt született: Hitler Adolf, Sik Sándor (a kiváló tehetségű magyar katolikus író), Nyirő József; ez évben haltak meg: Jules Barbey d'Aureville, katolikus francia író; Tancsics Mihály; Szalikow Sesedrin orosz író; Rudolf trónörökös; Mihail Eminescu Románia egyik legnagyobb költője; 1889. május 30-án érkezett haza északsarki utjáról Nansen; június 26-án halt meg Ludwig Wolff afrika-kutató Nikkiben; 1889. július 13-án halt meg Robert Hamerling osztrák író; szeptember elején volt az utrechti értekezlet, amelyen az ó-katolikusok megállapították közös hitvallásukat XIII. Leó pápa bullájával szemben; — 1889 szeptemberében kötött békét Menelik négyes Olaszországgal, elismertve Eritrea gyarmatot. 1889-ben halt meg Ludwig Anzengruber német drámaíró; Robert Browning, nagy angol költő. (h.)

Utasszállító repülőgép katasztrófája

Zürichből jelentik: A svájci légiforgalmi társaság nagy utasszállító repülőgépét borzalmas katasztrófa érte. A Zürich-Páris között közlekedő gép egy domboldalnak ütközött és lezuhant. A gépen két pilóta, egy rádiós tiszt, egy pincér és tíz utas tartózkodott. A repülőgép roncsai alól hét halottat és hét súlyos sebesültet huztak ki. A bevezetett vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenséget a repülőgép szárnyaira rakódott jégkéreg okozta.

Munkács hires vára

Most, hogy súlyos konfliktus támadt egészen meglepetésszerűen a magyar—cseh határon és hogy a cseh csapatok betörték Munkács városának nemrég átcsatolt magyar területére és megkezdték Munkács ágyuzását, némi történelmi visszapillantást vetünk Munkács városának, illetve Munkács várának keletkezésére és annak történetére.

A magyar Béla király névtelen jegyzőjének feljegyzése szerint, amikor a magyarok megindultak Pannónia földjére, legelsősorban ezt a helyet foglalták el és Munkácsnak nevezték. A magyar történelem ősi hagyománya tehát Munkácsot a legelső településként jelöli meg. A várostól alig két kilométernyire terül el a munkácsi vár, amely csak a tatárjárás után szerepel mint királyi vár, majd Csák Máthé hatalmának keleti határpontját jelölte. A rozgonyi csata után újra királyi kézre került a munkácsi vár és Zsigmond magyar király 1397. táján a hozzátartozott uradalommal együtt Koriakovics Tódor orosz hercegnek adományozta, aki a várat és a közelében elterülő uradalmat a maga oroszaival népesítette be. Az orosz herceg halála után ismét magyar koronabirtok lett és Zsigmond király Brankovics Györgynek adományozta. Csak később, a XV. század közepén birtokolják Munkácsot, illetve a munkácsi várat a Hunyadiak. Később a Jagellok lettek és a munkácsi vást követő pártviszályokkal kezdődött Munkács legjellegzetesebb szerepe.

Mint az északkeleti Magyarország egykori királya, az ellenkirályok és az erdélyi fejedelmek igyekeznek egymás kezéről elkaparintani. Szapolyai János hívének, Báthory Istvánnak adja I. Ferdinánd elfoglalja, de csakhamar visszaveszi azt a Szapolyai-párt híve, Petrovics, majd ismét Miksa király tulajdonába kerül, aki azt 1573-ban Mágocsi Gáspárnak negyvenkétezer forintért elzálogosította. Minthogy Rákóczi Zsigmond nőül vette Mágocsi András özvegyét, Munkács és Munkács vára a Rákócziak kezébe került. Később Eszterházy Miklósról és fiára Istvánra szállt a vár, majd II. Ferdinánd Bethlen Gábornak és nejeinek, Brandenburgi Katalinnak zálogosította el háromszázezer magyar forintért.

Az 1633-iki eperjesi egyezség értelmében, Rákóczi György kétszázezer forintért örök birtokul kapja a várat a hozzátartozó uradalommal együtt. II. Rákóczi György szerencsétlen lengyelországi hadjáratai alkalmával a lengyel hadak vittek véghez nagy pusztítást Munkács városában, de magát a várat nem foglalták el. A Wesselényi-féle összeesküvésben részes I. Rákóczi Ferenc Munkácsot, ahol menedéket is talált, egyéb birtokaival együtt anyjának, Báthory Zsófiának adta zálogul. I. Rákóczi György özvegye Zrinyi Ilona, második férjének, Thökölyi Imrénének ügyét itt védelmezte hősi önfeláldozással mindaddig, amíg árulás folytán a várat át nem kellett adnia. II. Rákóczi György más birtokaival együtt Munkácsot is visszakapta „Munkácsi és munkóvicsai herceg” címmel. De később a bécsi udvar javait újra elkobozta. Az osztrákok meglepték a várost és a várat, de Rákóczi Ferenc 1704-ben azt újból visszafoglalta és kapitányai, Vay Ádám, majd Sennyei István azt a szatmári békekötésig megtartották. Ekkor a várat és uradalmat elkobozta a fiskus és 1728-ban Schönborn Lotar Ferenc gróf, majd Frigyes bambergi érsek tulajdonába került. Az 1849-ik évben, a magyar szabadságharc idején Munkács városa és Munkács vára újból a magyar hadak kezébe került. A vár II. József óta állami fegyházul szolgált és ott volt elzárva Kazinczy Ferenc is, valamint 1821. táján Ypszilanti Sándor, görög szabadsághős is. Tudjuk, hogy a trianoni békeszerződés értelmében Munkács vára Csehszlovákiához került, míg 1938-ban a müncheni, illetve a bécsi határozat értelmében újból visszajutott Munkács és Munkács vára Magyarországhoz. Most, hogy Vizkereszt napjának reggelén a cseh csapatok bombázták Munkács városát, újból az érdeklődés homlokterébe került ez az ősi város és ősi vár, mely az évszázadok során annyiszor cserélt gazdát.

Hirdessen

az Aradi Közlöny-ben

SPORT KÖZLÖNY

Zuhogó esőben is győzött Bucuresti válogatottja a görög fővárosban Bucuresti—Athen 3:2 (2:0)

Athén. Az ugyszólván szünet nélkül zuhogó eső következtében mindössze 3000 néző jelent meg a Panatinek pályán, hogy tanúja lehessen a két fővárosi válogatott összecsapásának. A román csapat, amely az uttal „Bucuresti válogatottja” néven szerepelt, több játékost pihentetett azok közül, akik pénteken a remek győzelmet ki harcolták a csaknem teljes görög válogatott ellen; így Sadvski, Duce és Gica Popescu nem szerepeltek ezuttal, míg Rasinaru, Pop Vasile, Oprea, Mihailescu, Moldoveanu és Barátky csak egy-egy féldőt játszottak. Így állt fel a román csapat:

Negru—Dragomirescu, Lengher—Pál, Rasinaru (Pop Vasile), Costea—Oprea (Auer), Mihailescu (Moldoveanu), Auer (Barátky), Reiter, Praszler.

Az esőtől felázott talajon is nagy iramban indul a játék és már a 3. p. Praszler egyéni játék után a hálóba bombáz (1:0). Továbbra is a román csapat rohamoz és a 10. p. szép összjáték után Auer ugrik ki és máris 2:0 az eredmény. A féldő végéig változatlan a játék, sőt a görögök valamilyen támadnak, a védelem azonban jól állja a sarat.

Szünet után előbb a román csapat támad, a

13. p. azonban Monopulos a védelem tévovázását kihasználva gólt szerez (2:1). Három perc sem telik el jóformán és Kritikos lövése utat talál a meglepett Negru hálója (2:2). Az egyenlítés után a román együttes hatalmas rohamot indít és a 19. p. Barátky nagyszerű lövéssel megszerezte a győzelmet jelentő gólt (3:2). A görög csapat most kemény játékba fog, az eredmény azonban — bár mindkét oldalon akadnak gólhelyzetek — nem változik.

A győztes csapat védelmében Lengher bizonyult a legjobbnak, Negru az egyik gólból „benne volt”. A fedezetsor ezuttal is kitűnően játszott, ismét Pál brillírozott, de a többiek is kielégítettek. A csatársorban Auer játszotta a primet, de kitűnő volt a harmonikázó összekötő szerepében Reiter is. A többiek gyengébb fizikumuk következtében nem bírták a nehézségeket. A görög csapatban a közvetlen védelem játszott kitűnően.

A román együttes eddigi tura mérlege:

5 4 1 — 13 5

tehát öt mérkőzésből négyet megnyert a csapat, egy mérkőzés döntetlenül végződött, a gólarány pedig 13:5.

Visszavonta lemondását Markovits Sándor, az AMEFA elnöke

Megírtuk legutóbb, hogy Markovits Sándor, az AMEFA népszerű elnöke levélben közölte a piros-fekete egyesülettel, hogy lemond az egyesületben viselt tisztségéről és kéri, hogy a közgyűlés ne kandidálják semmiféle tisztségre. Az AMEFA vasárnap megtartott igazgatósági ülésén az egyesület vezetőinek sikerült Markovits elnököt szándéka megmástitására bírni, és így az AMEFA továbbra is számíthat Markovits tevékenységére és agilitására. A kitűnő elnöknek az egyesület élén való maradása osztatlan örömet keltett az AMEFA tagjai körében.

Aradi asztali teniszesezők a marosvásárhelyi versenyen

A Hakoah asztali tenisz versenyzői résztvettek a Marosvásárhelyen megrendezett nagyszabású versenyen. Az aradiak igen jól szerepeltek, a Glanz—Fischerpár megnyerte a férfipárost, Löwy Kató pedig az ifjúsági versenyben első, a női egyesben pedig harmadik helyre került. A fejlődőképes teniszesező, valamint Glanz és Fischer helyezése dicséretes. A csapatverseny a Haggibor nyerte. Részletes beszámoló a nívós asztali teniszversenyéről a következő:

Csapatverseny. 1. Haggibor Kolozsvár, 2. Macabi Nagyvár, 3. Macabi Marosvásárhely.

Férfi egyes I. osztály. Az első helyért Paneth és Kessler Haggibor versenyzők Kolozsváron fognak játszani, 3. Grünwald és Robitsek Macabi, Nagyvár. A verseny favoritja, az aradi Glanz, meglepetésre 2:0 arányú vezetés után 3:2 arányban kikapott Kessleről és nem tudott bejutni a döntőbe. 32 induló.

Férfi páros. 1. Glanz—Fischer Hakoah, Arad, 2. Grünwald—Várdi Macabi, Nagyvár, 3. Paneth—Klein Haggibor, Kolozsvár, 16 induló.

Férfi egyes II. osztály. 1. Moskovitz Haggibor, 2. Robitsek Macabi Nagyvár, 3. Frankl NagyKároly és Frey II. Macabi, Marosvásárhely. 32 induló.

Ifjúsági. 1. Rossmann Haggibor, 2. Robitsek Macabi Nagyvár, 3. Kessler II. Haggibor, 26 induló.

Női egyes I. osztály. 1. Weisz Éva Haggibor, 2. Goldstein Aliz Macabi Nagyvár, 3. Löwy Kató Hakoah, Arad és Keleti Boris Macabi, Nagyvár. 12 induló.

Ifjúsági, lányok. 1. Löwy Kató Hakoah, 2. Goldstein Aliz Macabi, 3. Weisz Éva és Keleti Boris. Az ifjúsági számban a női egyes résztvevői indultak és itt az aradi hölgy versenyző nyert.

Pontverseny. 1. Haggibor, 2. Macabi Nagyvár, 3. Hakoah Arad.

Európa—Délamerika mérkőzés a — futballbékéért

Párisból jelentik: Rimet, a FIFA elnöke, mint ismeretes, a közeljövőben Délamerikába utazik és — hír szerint — ott tárgyalásokat folytat egy, Párisban lebonyolítandó Európa—Délamerika mérkőzésre vonatkozóan. Ezt a mérkőzést ez év nyarára tervezik és „békemérkőzésnek” szánják. A tavalyi franciaországi világbajnoki torna után — mint emlékeztetés — a brazilok nem a leghízelgöbben nyíltak az európai futballról és azóta is feszült a helyzet az európai és délamerikai futballkörök között. Rimet elnök egy bizalmas beszélgetés során kifejtette, hogy a nagyszabású keretek között megrendezésre kerülő mérkőzés majd meghozza a kívánt futballbékét.

O Román jég hockey-győzelem Hamburgban. Hamburgból jelentik: A bucuresti-i Telefon Club jég hockey-csapat 3:1 (1:0, 2:1, 0:0) arányban megverte Hamburgban a Hansa-vidék válogatott csapatát.

O Ferencváros—Gradjanski 5:1 (3:1). A Ferencváros iskolajárékkal fölényesen győzött Toldi (2), Sárosi dr. (2) és Jakab góljaival.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Egyesületekbe tömörítik az exportöröket, valamint az exportáru-termelőket

Az új nagyfontosságú törvényrendelet intézkedései — Kérvényt kell intézni a nemzetgazdasági minisztériumhoz

Öfelsége, a király aláírta az exportörök, valamint az exportáru-termelők egyesületeinek létesítéséről szóló törvényrendeletet. Ennek értelmében a kivitelnek a külföldi piacok kívánalmainak megfelelő módon történő irányítása, valamint az ország általános érdekeivel és a termelők érdekeivel való összhangba hozása céljából

az összes exportörök szakmai egyesületekbe tömörülnek.

Az azonos árukat exportáló kereskedők közös egyesületbe tömörülnek. A szakmánkénti besorolást egyébként a nemzetgazdasági minisztérium állapítja majd meg. Azonos kiviteli ágak számára többféle egyesület nem létesíthető. Az új törvény értelmében működő egyesületek jogi személyiségek, lukratív cél nélkül, így tehát saját érdekeikben nem bonyolíthatnak le

Kiesett a Derby és az Arsenal az Angol Kupából

Londonból jelentik: Az Angol Kupa harmadik fordulóján már az I. és II. ligás egyesületek is szerepeltek és a szombati csontka forduló számos meglepetést hozott, köztük több favorit I. ligás csapat kiesését. Így a bajnokságban vezető Derby County is kiesett, de erre a sorsra jutott a Charlton, valamint az Arsenal is. A főbb eredmények az alábbiak: Newcastle United—Brentford 2:0, Everton—Derby County 1:0, Chelsea—Arsenal 2:0, Wolverhampton Wanderers—Bradford 3:1, Cardiff City—Charlton Athletic 1:0, Sheffield United—Blackpool 2:1, Middlesbrough—Bolton Wanderers 0:0, Portsmouth—Lincoln City 4:0, Leicester City—Stoke City 1:1.

Ugyan az Angol Kupából!

A lengyelországi Kryniceben a Telefonclub jégkorong-csapat 0:0 arányban döntetlenül mérkőzött a nagy játékerőt képviselő Pogon együttesével.

Csernovitzban a Venus jégkorong-csapat vendégszerepelt az ottani Jahn ellen és a fővárosi együttes 3:2 (1:0, 1:1, 1:1) arányban győzte le a jóképességű ellenfelet.

Budapesten a futballszövetségek székfőzében betörök jártak és megfúrták az egyik pénzeszközöt. A betörök azonban nem voltak szerezések, mert néhány ember kívül senki nem vihettek el, miután a pénzeszközben nem volt pénz.

Zamora, a világhírű spanyol kapus visszatért Spanyolországba és már játszott is a spanyol nemzeti válogatásban San Sebastianban a Royal Sociedad elleni mérkőzésen, amelyen a válogatott 4:1 arányban győzött.

A HTVK krúdvívócsapatán idén is megnyerte Budapestén a Földváry-emlékversenyt, amelyen a tisztívók mögött a RAC végzett a második, a Postás SE a harmadik és a MAC a negyedik helyen.

O Ujpest—Port Said válogatott 3:1 (1:1). A magyar csapat szép játék után megérdemelten győzött a kitűnő játékerőt képviselő ellenfele felett. Az első féldőben Vincze vezető gólját még egyenlített, de a szünet után Zsengeller két gólját már az Ujpest győzelmét jelentte.

O Az olasz bajnokságban lebonyolított mérkőzések a következő eredményeket hozták: Bologna—Roma 1:0, Liguria—Juventus 1:1, Genova—Torino 1:0, Lazio—Modena 2:1, Triestina—Milan 4:2, Novarra—Luchese 1:1, Livorno—Napoli 2:1.

O A Rapid nyerte a Tschammer-serleget. Berlinben bonyolították le a Tschammer-serleget döntő mérkőzését, amelyre a bécsi Rapid és a SV Frankfurt kvalifikáltak magukat. A mérkőzést a bécsi csapat nyerte meg 3:1 (1:0) arányban.

ügyleteket, hanem ezeknek az ügyleteknek a tagok érdekeit kell szolgálni. Az esetleges jövedelmek a közgyűlés határozata alapján szétoszthatók a tagok között, kivéve azt az esetet, ha a közgyűlés a jövedelmet nem akarja az egyesület érdekeit szolgáló más célra felhasználni.

Az említett egyesületek az exportörök érdekeit képviselik, racionalizálják a külföldi piacokon kialakuló helyzetnek megfelelően a kivitel, a külföldön propagandaközpontokat létesítenek az exportra kerülő árucikkek elhelyezése érdekében, új piacokat szereznek az áruk részére, felosztják a kiviteli kontingenseket a tagok között a nemzetgazdasági minisztériumtól kapott megbízások alapján, terjesztik az egészséges és becsületos kereskedelem elveit, összeműködnek a termelők egyesületeivel a

Kivitel fokozása végett.

A fenti célok elérése érdekében minden exportőr egyesület komercializálási szabályzatot készíthet, amelyet a nemzetgazdasági minisztérium hagy jóvá és amelynek végrehajtása az egyesület minden tagja számára kötelező.

Az ezirányú ellenőrzést a minisztérium végzi.

Százezer leles óvadék...

Az egyesületeknek a hivatásos exportőrök a tagjai, akár egyéneként, akár pedig szövetkezetekbe, társas cégekbe tömörülve. Tagok csak azok lehetnek, akiket nem ítélték el csalásért, megvesztegetésért, lopásért, hitelezési csalásért, nem voltak csődben, polgári jogaik birtokában vannak.

A tagoknak beiratkozási díjat kell fizetni és akár készpénzben, akár pedig értékpapirokban 100 ezer lei óvadékot kell letétbe helyezniük.

Az exportőr szindikátusokba tagokként lépnek be azok is, akik kivitelre szánt áruk termelésével foglalkoznak. Így többek között azok, akik iparszerűen foglalkoznak állatok hizlalásával és megfelelő berendezésekkel rendelkeznek, azok a mezőgazdasági hizlalók, akik az utóbbi három évben akár közvetlenül, akár pedig kereskedők révén évente legalább egy vagon állatot exportáltak, az exportra szánt cikkek eladási szövetkezetek, mezőgazdasági és állattenyésztő egyesületek.

Az egyesületekbe csak azok vehetők fel, akik úgy erkölcsi, mint anyagi szempontból biztosítékát nyújtják annak, hogy a kereskedelmet egészséges, becsületos elvek szerint folytatják, az ország törvényeivel és az általános érdekekkel összhangban.

Valamely exportőr egyesületnek legkevesebb husz alapító tagja kell legyen. A tagok az egyesület garanciáját élvezik, valamint mindazokat az előnyöket, amelyeket külön minisztertanácsai jegyzőkönyv biztosít majd számukra. Minden egyesület mellett kormánybiztos működik, aki annak tevékenységét ellenőrzi. Azok a tagok, akiket az egyesületből kizártak, nem folvtathatnak kiviteli üzletet.

Csak a kivi'eli egyesü'etek tagjai működhetnek exportőrökként

A törvényrendelet értelmében 1939. január elsejétől számítva

senki sem exportálhat valamely árut, ha nem szerepel a nemzetgazdasági minisztériumban nyilvántartott exportőr-listán. A rendelet törvény megjelenésétől számított 15 napon belül minden exportőr köteles kérvényt beadni ilyen értelemben a nemzetgazdasági minisztériumhoz.

A kérvényben fel kell tüntetni azt, hogy milyen árukat exportál, hogy eddig milyen piacokra szállított és az általa lebonyolított kivitel átlagos mennyiségét. A kérvény alapján az exportőrök sorszámot kapnak, amelyet a jövőben fel kell tüntetni a kiviteli iratokon, valamint a feladott árukon is a cég jelzése mellett. Minden év novemberében és decemberében az exportőrök kötelesek közölni a minisztériummal, hogy továbbra is folytatni akarják kiviteli üzletüket vagy sem.

A Monitorul Oficial-ban minden év januárjában megjelenik az exportőrök hivatalos jegyzéke. Azoknak, akik nem kérték újból való beírásukat, 15 napi határidőt adnak az újból való jelentkezésre.

Azok, akik nem szerepelnek a nemzetgazdasági minisztériumban nyilvántartott név sorban, kivitt nem bonvolíthatnak le és nem lehetnek egyetlen kiviteli egyesület tagjai sem.

A jelenleg működő exportőr egyesületek a törvény megjelenésétől számított három hónapon belül kötelesek az új rendszerhez alkalmazkodni. Azok az egyesületek, amelyek ennek a kötelezettségnek nem tesznek eleget, felszólítottaknak tekintendők.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Ralea munkaügyi miniszter bejelentése a kötelező munkaközvetítésről szóló törvényről

Ralea Mihai munkaügyi miniszter a bucu-restii rádió mikrofonja előtt a „Nemzet órája” keretében nagyszabású előadást tartott. Előadásában ismertette az elmúlt esztendőben megvalósított munkaügyi intézkedéseket, az új céhtörvényt, a munkatörvény módosítását, valamint a társadalombiztosításról szóló törvény módosítását, amelynek egyik leglényegesebb intézkedése a munkások agkori nyugdíjának, valamint elhalálozás esetén a hátramaradottak számára járó nyugdíjnak kérdését szabályozza. Megemlékezett a „Munka és Jókedv” szervezetről, majd pedig a következő bejelentést tette:

— A jövő szociális intézkedései a nagyarányú építkezési politikán, valamint a munkásoktatás ujjászervezésén kívül, mindenekelőtt a nemzeti munka előnybe helyezésével foglalkoznak majd. A munkaközvetítésről szóló új törvény lesz hivatva arra, hogy gondoskodjon a román elemek elhelyezéséről. Ösztöndíjakkal segítjük elő a román munkások külföldi szakmai kiképzését és ezzel men tesülünk a külföldi specialistáktól. Meg akarjuk erősíteni a kisipari hitelt és ezért a közeljövőben előkészítjük a kisipari hitelintezetről szóló törvény reformját.

Biztosítási tanácsadó irodát létesítettek az aradi háztulajdonosok

A közelmúlt hetekben megemlékeztünk arról a hasznos ujtásról, amelyet az Arad és Vidéke Füszerkiskereskedők Szindikátusa vezetett be. Mint jelentettük, a szindikátus külön személyt alkalmazott azzal a céllal, hogy végig járja a szindikátusi tagokat, megtekintse könyveiket és általában meggyőződjék arról, hogy ezek eleget tettek-e a különböző törvényekben előírt kötelezettségeiknek, ugyanakkor pedig figyelmezteti őket mulasztásaikra. Ezzel megelőzik azt, hogy hanyagság, vagy a törvények nem tudása miatt a kereskedők súlyos bírságokat fizessenek. Most egy másik aradi képviselői szerv, az Aradi Háztulajdonosok Szindikátusa vezetett be egy rendkívül hasznos ujtást, amennyiben biztosítási tanácsadó osztályt szervezett. Ennek az osztálynak felállítását a szindikátus azzal indokolja, hogy sokszor a tájékozatlan, szakszerűtlen módon történő biztosítási szerződés-kötés nagy kárára van a háztulajdonosoknak. A biztosítási üzletben járatlan félnek nem áll módjában megállapítani, hogy ajánlati bevallását helyesen adta-e meg és a szakszerűtlen bevallás következtében nem esik-e az ő biztosítása magasabb díjostálya. Megtörténhetik az is, hogy ha a bevallás szakszerű helyességgel történik, a díjösszeg kisebb lett volna. Ilyen elérésekért a biztosító társaságok, vagy ezeknek hivatalnokai nem vádolhatók azzal, hogy a felekkel szembeni kellő gondosságot elmulasztották, mert a biztosítás tömegüzlet és így a biztosító társaság minden üzletkötésnél szakszerű tanácsokat nem adhat a biztosítottaknak. Az Aradi Háztulajdonosok Szindikátusa új osztálya olyképpen kíván tagjai segítségére lenni, hogy szakszerűen megvizsgálja az érvényben lévő kötvényeket és felhívja a tagok figyelmét azok hiányosságaira. Az adott tanácsokból a tag azokat valósítja meg, amelyeket kíván. Új biztosítások esetén szintén tanácsokkal látja el a tagokat, anélkül azonban, hogy bármely biztosító társaságot ajánlana.

Barackszindikátust akarnak alapítani Arad megyében

Számos aradhegyaljai gazdálkodó javaslatára elhatározták, hogy barack-szindikátust alapítsanak. Az érdekeltek ezzel kapcsolatban a közeli napokban tartanak megbeszélést és az új szindikátus rövidesen megkezdí működését. A szindikátusnak az a célja, hogy elősegítse a rendelkezésre álló és megfelelő területeknek barackkal való beültetését annak érdekében, hogy a megyében standardizált barack, tehát lehetőleg egyfajta barack teremjen. A gazdálkodók remélik, hogy a barack-szindikátus munkájának eredményeképpen sikerül fellendíteni Arad megye barack kivitelét.

Miniszteri rendelkezés a szőlőültetésről

A szőlőtermeléssel kapcsolatban az aradi mezőgazdasági kamara ismertette az érdekeltekkel a földművelésügyi minisztérium rendeletét, amelynek értelmében azokon a vidékeken, ahol a szőlészeti zónák kijelölése még nem történt meg, új szőlő ültetése tilos 1941. tavaszáig. Az oltott szőlőkben és a régi román oltatlan szőlőkben a megyei mezőgazdasági szolgálat a hiányok pótlását engedélyezi azzal a feltétellel, hogy ez nem haladhatja meg a meglévő tőkék 10 százalékát és csak a minisztérium által engedélyezett szőlőket ültetnek. Earmilyen kiegészítést, pótlást engedélyez a minisztérium személyi fogyasztásra, azon esetekben, ha a szőlő a ház melletti elkerített kertben van. A zónák a helyeken, ahol a szőlészeti zónák kijelölése már megtörtént, a minisztérium akár új területeken, akár régi szőlők területén engedélyez szőlőültetést, feltéve, ha a terület szőlészeti zónába esik. Az ültetések engedélyezése végett az érdekeltek február elsejéig kötelesek kérvényt beadni a megyei mezőgazdasági szolgálatához. Direktermő szőlő ültetése teljességgel tilos.

— Új intézkedések a fenyőtűrészáru kiviteléről. A nemzetgazdasági minisztérium a következő rendeletet adta ki: A fenyőtűrészáru kiviteli prémiuma, amelyet 1938. október 7-ikén állapítottak meg, megszűnik azoknál az eladásoknál, amelyeket 1939. január 5-ike után jegyeztek be az UGIR fa-tagozatánál. Az 1939. január 5-ig bejegyzett azon szállítmányok után, amelyek tényleges kivitele 1939. február 28-ig megtörténik, fizetik a 12 százalékos kiviteli prémiumot.

— Elősegítik az Egyiptomba irányuló kivitt. A nemzetgazdasági minisztériumban értekezletet tartottak a fonalimportőrök, akik az Egyiptomból való gyapotbehozatal körülményeit és fokozását beszélték meg. Mivel a behozatal szoros összefüggésben van a kiviteli lehetőségekkel, elhatározták, hogy elősegítik az Egyiptomba irányuló exportot és prémiumot biztosítanak azok számára, akik eddig még nem exportáltak árucikkeket szulítanak Egyiptomba.

— HATÁLYTALANITJÁK A REPULÓBÉLYEGELLENŐRÖK ÁLTAL A KISKERESKEDŐK ÉS KISIPAROSOK ELLEN 1938. NOVEMBER 21-IKÉ ELŐTT FELVETT KIHÁGÁSI JEGYZŐKÖNYVEKET. A múlt év november 21-ikén tudvalevőleg határozatot jelent meg, amelynek értelmében három havi haladékokat adtak a kiskereskedőknek és kisiparosoknak az üzleti könyvek tényleges vezetésére. Mivel a fenti időpont előtt a könyvek nem vezetése címén számos kisiparosnál és kiskereskedőnél a nemzeti repülöpénztár ellenőrei kihágási jegyzőkönyveket vettek fel: a kereskedelmi és iparkamarák szövetsége az említett időpont előtt felvett kihágási jegyzőkönyvek hatálytalansítását kérte. Ennek a kérésnek most eleget tettek és érvénytelennek nyilvánították az 1938. november 21-ike előtt a fenti okok miatt felvett kihágási jegyzőkönyveket. A rendelkezés azokra a jegyzőkönyvekre vonatkozik, amelyek esetében a bírság még nem emelkedett jogerőre.

— Állami Intézmény bányászati kutatások és bányakihásználás céljaira. Az uralkodó aláírta azt a rendeletet, amelynek értelmében állami vállalatot létesítenek a bányászati kutatások és bányakihásználás céljaira.

— Jelentkezniük kell a mezőgazdasági kamarai választóknak. Az aradi mezőgazdasági kamara felhívást intézett a földművesekhez, akikkel tudatta, hogy a járásbírságok a törvények értelmében január hónapban állítják össze a mezőgazdasági kamarák választói névjegyzékét, ekkor eszközölnék törléseket és írják be az arra jogosultakat a hozzájuk érkező kérvények alapján. Mezőgazdasági kamarai választóknak azok számítanak, akik a községben laknak, mezőgazdasági adót fizetnek, 25 évesek elmúltak és polgári jogaik birtokában vannak. Az érdekelteket a kamara felhívta, hogy jelentkezzenek a járásbírságoknál a választói névjegyzékbe való beiratkozás végett.

— AZ ALKALMAZOTTAK BEJELENTÉSE. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara felhívja mindazon vállalatokat, melyek öt alkalmazottnál többet foglalkoztatnak, hogy az alkalmazottakról szóló kimutatást legkésőbb február hó 1-ig adják be az Iparfelügyelőségnek. A bejelentéshez szükséges nyomtatványok most is a Kamaránál kaphatók, mint a múlt években. A Kamara azt tanácsolja a vállalatoknak, hogy ne hagyják a bejelentést az engedélyezett határidő végére s ezenkívül figyelmeztessék alkalmazottaikat, hogy az állampolgárságukat igazoló okmányokat hordják mindig magukkal, hogy az esetleges ellenőrzésnél azok kéznél legyenek. Erre annál is inkább szükség van, nehogy az ellenőrzés alkalmával az ellenőrző közegek idegen állampolgároknak minősítsék azokat, akik nem tudják állampolgárságukat igazolni. Az ellenőrzés az idén sokkal szigorúbb lesz.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

KEDD, JANUÁR 10.

București. 6.45: Ritmikus torna, gyógyászati tanácsok, reggeli hangverseny gramofonlemezekon, utána: háztartási tanácsok. 12: Vegyes zene gramofonlemezekon. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Különböző közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Műszaki üzenetek. 18.17: Olasz és spanyol táncok és dalok gramofonlemezekon. 19: Irodalmi előadás. 19.15: Kétszongorás hangverseny. Előadók: Th. Sibiceanu és Sijle Dinicu. 19.40: Nicolae Secareanu énekhangversenye. A műsorban a következő zeneszerzők művei szerepelnek: Tagliaferri, Lama, Maguerza, Carelli. 20.05: A Stanesco-testvérek zenekarának hangversenye. Közvetítés az egyik étteremből. 20.40: Felolvasás. 21: A rádió szimfonikus zenekarának hangversenye. Vezényel: Dimitrie Cucliu. A bevezető szavakat Em. Ciomac mondja. 22: Hírek, sport, 22.15: Gramofonlemezek. Vegyes zenekari és szólószámok. 23: Hírek. 23.15: A Petrica Motoi-zenekar játéka a „Mircea” étteremből. 23.45: Hírek a külföldre francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek. Hanglemezek. Utána: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: „Nagyroce.” Felolvasás. 11.45: „Kalap, keztyű, táskák, cipők.” Felolvasás. 13: Déli harangszó. Időjárásjelentés. 13.10: Cigányzenekar. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Rendőrszenekar. 15.35: Hírek. 16: Árfolyamhírek. 17.10: Asszonyok tanácsadója. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Timkó Margit magyar nótákat zongorázik. 18.15: Markó Árpád ezredes előadása. 20.05: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 20.20: Hanglemezek. 20.55: A magyar nyelv tisztaságáért. 21: „Vasárnap délután.” Fajusi kép. 21.45: Dénes József cigányzenekara, Orbán Sándor énekel. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: A rádió szalonzenekara. 23.30: Hírek német és olasz nyelven. 24: Hírek angol és francia nyelven. 0.10: Jazzhármas. 1.05: Hírek.

Budapest I. 18.40: Timkó Margit magyar nótákat zongorázik. 19: „Jobbágsors Gömörben.”

19.30: Mezőgazdasági félóra. 20.20: Francia nyelvoktatás. 21: Hanglemezek. 22: Hírek.

Kassa. 12.10: Felolvasás. 12.25: Népdalok hanglemezről. 12.40: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 13—16.25: Azonos Budapest I. műsorával. 16.25: Régi magyar operetekből. 16.50: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 17.05: A magyar himnusz ünnepe. 17.40—1.15: Azonos Budapest I. műsorával.

SZERDA, JANUÁR 11.

București. 6.45: Ritmikus torna, gyógyászati tanácsok, reggeli hangverseny gramofonlemezekon, utána: háztartási tanácsok. 12: Vegyes zene gramofonlemezekon. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. A Costica Tandin-zenekar játéka. Mia Braia és Petre Alexandru énekszámával. A heggedüszölőt játssza: C. Tandin. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Különböző közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Tánczene a „Luceafarul” zenekar előadásában. Alex. Boienescu énekszámával. 19.05: Gramofonlemezek. Zenélő órák és dobozok. 19.50: Művészeti előadás. 20.05: A legmodernebb táncok. Gramofonlemezek. 20.45: Rádiógyetém. Dr. Dem. Paulian előadása az alkoholizmusról. 21: A rádió zenekarának hangversenye. Vezényel: Martian Negrea, saját szerzeményeiből. A George Enescu díjjal kitüntetett művek. 22: Hírek. Sport. 22.15: Nagy zeneszerzők portréi: Grieg. Gramofonlemezek. 23: Hírek. 23.15: A Sandu Marcu-zenekar hangversenye. Szórakoztató zene a „Cina”-étteremből. 23.45: Hírek a külföldre franciául és angolul.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek. Hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: „A költő házassága.” Felolvasás. 11.45: „Egy halhatatlan szerelem árnyékában Krasznahorkán.” Irta: Csányi Piroška. Felolvasás. 13: Déli harangszó. 13.10: A 2. honvédelmi ezred zenekara. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Hanglemezek. 15.35: Hírek. 16: Árfolyamhírek. 17.15: A rádió diákfélőrája. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Rádió a rádióról. 18.15: Trombini-Kazuro zongorázik. 18.45: „Martos.” (Csallóközi kép.) 19.15: A magyar nyelv tisztaságáért. 19.20: Kurlna Simi cigányzenekara. 20.05: Hírek magyar, szlo-

vák és ruszin nyelven. 20.20: Az Operaház előadása: „Iphigénia Aulisban.” Dalmű 3 felvonásban. 22.50: Hírek, időjárásjelentés. 23.40: Hírek német és olasz nyelven. 23.50: Hanglemezek. (Magyar nóták és csárdások.) 24: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 19.30: Olasz nyelvoktatás. 20.05: Cigányzene. 20.30: Irodalomtörténeti előadás. 21: Tánclemezek. 22: Hírek. 22.20: A rádió szalonzenekara.

Kassa. 12.10: Szlovák nyelvű ifjúsági előadás. 12.30: Hanglemezek. 12.40: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 13—16.30: Azonos Budapest I. műsorával. 16.30: Holub Ferenc tárogatózik. 16.50: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 17.05: Hanglemezek. 17.25: Ruszin nyelvű előadás. 17.45—19.40: Azonos Budapest I. műsorával. 19.40: Felolvasás. 20.05—1.15: Azonos Budapest I. műsorával.

UJ KÖNYVEK

— Felix Salten: „Perri, egy mókus regénye”. Perri történetében az erdő apró lakóinak életét meséli el Salten. A kis mókus megszületik, látzik, szenved, szerelmes lesz s végül családot alapít. Közben megismerkedik az erdő és az élet ezernyi csodájával, eseményekkel csakugy, mint érzelmekkel, éhes, vagy jóllakott, halálfélelemben reszket, vagy boldogan sütkérezik a napsütésben. És főkép kíváncsi, rejtőnemesen kíváncsi mindenre, ami körülötte történik. Salten finomtolu, könyved író. Írásában nemcsak a négy lábúak és madarak kelnek életre, hanem a fák, fűvek és virágok is. Olyan természetességgel beszélteti őket, hogy egy pillanattal sem érezzük költöttnek történetét. Valóban így panaszkodik a róka, így haldoklik a favágók által kitértőtt tölgyfa és így kering örökkörző kerekén örüléshez közel, a katreche zárt mókus. Közel hozza hozzánk ezt a világot Salten poetikus könyve s ez felbecsülhetetlen erőnye. Aki a Perri olvasása után járja majd az erdőt s akad össze lakóival, bizonyára megértőbbben nézi majd cselekedeteiket. Olyanok ők is, mint mi, emberek, társadalmukban ugyanazok az események játszódnak le, mint a mieinkben s a maguk módján ugyanolyan érzelmeiket is váltanak ki belőlük. Felix Salten: Perri, Dornmándy pompás fordításában, Pantheon-kiadásban jelent meg és bizonyára éppen olyan nagy sikere lesz, mint Felix Salten hasonló művének, a „Bambi”-nak (ára fűzve 66.— lel, kötve 92.— lel). Felix Salten: Perri, fűzve 106.— lel, kötve 145.— lel minden könyvkereskedésben, vagy Lepagendál, Kolozsvár. Kérjen Pantheon-újdonságjegyzéket.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetése **szavankint 1 leu.** Egyéb apróhirdetés **szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

Levelezés és házasság rovatokban vajó közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST KERES

Nyugdíjas román ur belépne nagyobb vállalatba, vagy bankba. Cim a kiadóhivatalban. 199

Román diplomás mechanikus, textiltechnikus, ipari és kereskedelmi gyakorlatokkal állást vállalna, esetleg betársulna. Ajánlatokat román, vagy német nyelven „Technikus” jeliségre kér. 254

Perfekt román, német, magyar levelező, aut. könyvelő óráknyelvést vállal. Cim a kiadóban. 245

ALKALMAZÁST NYER

Nevelőnőt, román, francia tudással azonnalra keresek. Cim a kiadóban. 7627

Perfekt bejáró szobaleányt, ki szépen mos vasal, keresek. Str. Alexandri 3., I. em., d. u. fél 4—6 lg. 187

Bejárónőt azonnalra keresek. Cim a kiadóban. 257

Jobb mindenest leányt keresek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalban. 253

Főzni tökéletesen tudó mindenest 15-érek keresek. Cim a kiadóban. 251

Fiatal cukrászsegéd, rendszerető, keresztény azonnal felvétetik. Cim a kiadóban. 209

Rondes, tisztességes kifutót felveszünk. Cim a kiadóban.

Megbízható, komolyabb, főznitudo mindenest keresek kéttagu családkhoz 15-érek. Cim a kiadóban. 247

Keresünk ügyes

gépészt,

aki vasasztergályos munkához is ért, azonnali belépésre. Volt mozdonyvezetők előnyben.

Ajánlatokat: „ASTRA” kalapgyár, SEBES ALBA címre.

LAKÁS

Szép butorozott uccai szoba, ellátással két szolid uriembernek kiadó. Cim a kiadóban. 192

Csalosan butorozott uccai szoba kiadó. Str. Grigorie Alexandrescu 20. 229

Butorozott szoba, díszkrém, kapualatti bejáráttal kiadó. Piața Gen. Cernat 8. 244

Modern szoba, konyhas lakás ui berendezéssel együtt átadó. Cim a kiadóban. 246

Elegáns butorozott szoba minden komforttal azonnal kiadó P. Avram Iancu 18. I. em. d. u. 3—5-ig.

INGATLAN

Házcsereajánlat. Plachoz közel, vízvezetékes házamat elcserezném ráfizetéssel fürdősobás házzal, villával. Cimeket „Házcsere” jeliséggel a kiadóhivatalba kérek. 243

VÉTEL-ELADÁS

Eladók használt háztartási és ruházati cikkek, könyvek, kották, márványlap stb. Cim a kiadóban.

Eladó egy modern 4+1 csöves rádió-készülék. Megtekinthető Moise Nicoara 12. III. emelet, főtépcso. 230

Veszünk román nemzeti női díszkosztumot. Lyone. Bul. Reg. Maria 2—4. 256

Konzortiók, kalapszalon vagy női és férfiszabók részére alkalmas, eladó. Piața Avram Iancu 19., cipőüzlet. 250

Márkás új szuper-rádió kicsón eladó. Cim a kiadóban. 248

Kombinált modern butort

teljes lakásberendezéseket, briliánsköveket, szőnyeget, veszek sürgősen megbízom részére.

Nagy választékban kaphatók modern ebédők, hálóok, keleti és beföldi szőnyegek, pecamié, konyha, volencei csillár, Pataky-kép stb.

Zalogkölcsönöket közvetítünk a tlmisoarai zalogházba, előleget nyújtunk.

Zalogcéduláját megveszük: Tempo bizományi-üzlet, Fischer Ellz-palota.

1200 fordulatos (½ HP)

villanymotorunkat kicserélnénk

800 fordulatos, hasonló lörejűre. Cim a kiadóban.

KÜLÖNFÉLÉK

Keresünk azonnali belépésre

kazánfütőt

aki gépkezeléshez is ért.

Ajánlatokat: „ASTRA” kalapgyár, SEBES ALBA címre kérünk.

Legújabb jelentéseink:

Armand Calinescu belügyminiszter rádióbeszédében ismerteti a Nemzeti Ujjászületés Frontjának célkitűzéseit

Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium hivatalos közlése szerint Armand Calinescu belügyminiszter január 11-én, szerda este nyolc óra harminc perckor, a „Nemzet Órája” előadás sorozat keretében nagy rádió-

beszédet mond. A rádióbeszédében, amelyet az ország valamennyi rádióleadója közvetít, a belügyminiszter a Nemzeti Ujjászületés Frontjának fontosságáról és szerepéről tájékoztatja az ország közönségét.

Enyhített formában kerül a törvényhozás elé a magyarországi „zsidótörvény”

Budapesti lap feltűnő híradása a várható módosításokról

Budapestről jelentik: A Hétfő Reggel jelentése szerint a nemzeti egység pártjának bizottságai hétfő délután 5 órakor értekezletre ültek össze. Ezen a tárgyaláson alakult ki, hogy a kormánypárt milyen módosításokat javasol a második zsidó-javaslat tekintetében. A lap szerint a hadiárvak nem fognak a törvény hatálya alá esni. Ugyiszintén a

különböző egyházak és felekezetek papjait is kivonják a törvény intézkedése alól. Ezenkívül az ugynevezett félvéreknél is bizonyos enyhítésekre van kilátás. A keddi minisztertanács dönti el, hogy milyen módosításokat határoz el a kormány. Csütörtökön megkezdik a képviselőház bizottságai a zsidó-javaslat tárgyalását.

Kereskedelmi háborúval válaszol Anglia Japán távolkeleti politikájára

London. (Rador.) A Daily Mail azt állítja, hogy Londonban és Washingtonban közös tanácskozások folynak azokról az intézkedésekről, amelyeket foganatosítani kívánnak Japán ellen, hogy a „nyitott kapu” elvének betartására kényszerítsék a japán kormányt. Japán felmondta a kilenchatalmi szerződést, amely az aláíróknak biztosította az egyenlő elbánás elvét kereskedelmi téren.

Egvetlen nagyhatalom sem tűrheti el azt a bánásmódot, amelyben Japán részesíti.

Anglia 244 millió font sterlinget fektetett be Kinában és jogában áll bármilyen intézkedést foganatosítani vagyona megvédésére.

Etsősorban a japán áruk behozatali vámját kívánják felemlíteni.

Ezt a kérdést a legközelebbi minisztertanácson vizsgálják meg. Ugy látszik, hogy Japán zárt kereskedelmi rendszert akar a Távolkeleten bevezetni, de ennek az lehet a következménye, hogy elveszti világkereskedelmi piacait.

Nyilvánosságra került a Berlin és Róma között létrejött „tengelyszerződés”

London. A Daily Express diplomáciai levelezője ismerteti a Németország és Olaszország között létrejött megállapodást, az ugynevezett „tengelyszerződést.” Ezt még 1937. tavaszán kötötték és ennek 8 pontja a következő:

1. A két szerződő fél kötelezi magát, hogy nem köt olyan szövetséget, amely a másik ellen irányul.

2. A két fél állandó tanácskozást tart fenn a másik minden politikai, gazdasági és művelődési kérdésében.

3. Amennyiben a tengely-hatalmak egyike ellen kihívás nélküli támadás történne, a másik szerződő fél köteles minden rendelkezésére álló eszközökkel katonai segítséget nyújtani számára.

4. Ha az egyik hatalmat, anélkül, hogy közvetlen kihívással okot adott volna a támadásra, egy, vagy több állam megtámadná, a másik hata-

lom minden további nélkül hadiállapotban lépne fel tekintve magát a támadóval szemben.

5. A két fél lépéseket tesz, hogy fentemlített kötelezettségeiket katonai egyezményvel egészítsék ki.

6. Ha az egyik szerződő félnek a másik segítségével bizonyos kívánságai teljesülnek, amelyek területének, vagy befolyásának növekedésére vezetnek, akkor a másik hatalomnak is joga van, hogy hasonló támogatást, vagy fáradozást kívánjon a maga területének, vagy befolyásának megnövekedésére.

7. A két fél kötelezi magát a szerződés titokban tartására, hacsak közös megegyezéssel nem határoznak ellenkezőleg.

8. A szerződés korlátlan időtartamú, de egy éves határidővel akármelyik szerződő fél felmondhatja azt.

Az angol kormányférfiak nem kísérik meg a Berlin-római tengely megbontását

Londonból jelentik: Az angol kormány tagjainak legutóbbi megbeszélésén a következő kérdések kerültek megvitatásra: Chamberlain miniszterelnök és Halifax külügyminiszter római látogatása. A távolkeleti helyzet. A fegyverkezés gyorsítása. A palesztinai kerekasztal-konferencia előkészítése.

Beavatott angol politikai körök szerint a római megbeszélések főtárgya a következő: a spanyolkérdés, a Földközi-tengeri érdekek ügye, valamint a közös kereskedelmi problémák lesznek. A londoni lapok úgy tudják, hogy abban az esetben, ha a tárgyalások során eset-

leg Mussolini miniszterelnök bizonyos Földközi-tengeri vállalkozáshoz Chamberlain miniszterelnök hozzájárulását kérné, úgy a válasz elutasító lesz.

Az angol lapok Chamberlain római látogatásával hosszasan foglalkoznak. A „Times” azt írja, hogy az angol miniszterek semmiéle kísérletet nem tesznek arra nézve, hogy Olaszországot eltávolítsák a tengelytől és arra sem hajlandók, hogy Franciaország ellenállását csökkentsék az olasz sajtótámadásokkal szemben.

A francia kormány a leghatározottabb biztosítékokat

kapta Londontól a római tárgyalások menetére vonatkozólag. Ezidőszerint szó sem lehet a két kormány közötti közvetítésről.

A „Daily Telegraph” szerint a nemzeti Spanyol-szágnak hadviselőfélként való elismerése csak abban az esetben következhetik be, ha eltávolítják az összes olasz és német önkénteseket.

A francia sajtó szintén élénken foglalkozik Chamberlain római látogatásával. A „Figaro” megállapítja, hogy a békítési kísérletek tulsokáig tartottak. Fontosnak tartja a lap azt, hogy az angol miniszterek Rómában csak az olasz királlyal, a pápával és Mussolinivel találkoznak. Az „Ordre” a spanyol-problémával foglalkozva annak a véleményének ad kifejezést, hogy a benemavarkozási formula azzal az eredménnyel járt, hogy Olaszország és Németország részéről nagyarányú beavatkozás történt.

Chamberlain nem tehet egyebet, minthogy kérje a londoni egyezmény tiszteletbentartását és követelje az olasz hadosztályok azonnali visszavonását Spanyolországból.

Chamberlain római utazása behatóan foglalkoztatja a német sajtót is, amely hangsúlyozza, hogy Olaszország valamilyen módon elégtételt kap követeléseivel kapcsolatban.

A német lapok nyomást akarnak gyakorolni Chamberlainre és azt szeretnék elérni, hogy a müncheni egyezmény szellemében folyjanak le a tárgyalások, sőt a „Montagpost” felvetette azt a kérdést, nem volna-e ajánlatos a Földközi-tenger problémájából új európai válságot előidézni. (Rador).

Londonból jelentik: Chamberlain angol miniszterelnök és Halifax angol külügyminiszter hétfő délután beszéltek meg a római utazás utitervét. A miniszterelnök távollátéban Sir John Simon látja el a miniszterelnöki teendőket. Az angol minisztertanácsot január 13-án hívják össze.

Párisból jelentik:

A párisi lapok újabb híradásaiból kitérünk, hogy a sajtó aggodalommal tekint az angol államiérfiak római útja elé,

egyben pedig hangsúlyozzák a lapok, hogy Daladier miniszterelnök és Bonnet külügyminiszter előbbeni elhatározásukhoz híven elutasító magatartást tanúsítanak az olasz követelésekkel szemben. A lapok nem titkollák aggodalmukat és kijelentik, hogy

félnek Mussolini diplomáciai ügyességétől, amely általában bizonyos megállapodásokra veszi rá a Rómában tárgyaló angol miniszterelnököt és külügyminisztert,

Muzulmánok olaszellenes tüntetése Tuniszban

Páris. (Rador.) A Havas távirati iroda tuniszi jelentése arról számol be, hogy Daladier látogatásával kapcsolatosan Tuniszban ismét nagy olaszellenes tüntetések voltak.

Az olasz raktárakat követ dobálták meg a tüntetők, néhány kitűzött olasz zászlót letéptek és állítólag egyik olasz lobogót elégették.

Az olasz konzul tiltakozására megindították az erélyes vizsgálatot, amelynek során megállapították, hogy

mintegy 100 muzulmán tüntetett Volpicelli olasz szabó üzlete előtt és letépték az üzlet ajtajára kitűzött olasz lobogót, de nem égették el. Másikülönben Volpicelli olasz szabó, akinek a felesége francia nő, nem tett panaszt a támadással kapcsolatban. A vizsgálat során más incidenst nem tudtak kideríteni.

Tripoliszi jelentés szerint a tuniszi olaszok hevesen tüntettek az utóbbi olaszellenes események miatt.

Megkezdték Aradon a katonai könyvecskék láttamozását

Január 9-én, hétfőn Aradon is megkezdődött a katonai könyvecskék láttamozása. Jelentkezni tartoznak az összes 1911—1935-ös kontingensbeli, vagyis az 1889—1913-ban született hadkötelesek. Az érdekeltek délután 2-7 óra között az alábbi sorrendben kell jelentkezzenek a Mărășesti-uccában levő rendőrkvész-túra épületében működő bizottság előtt. A tartalékos tisztek katonai könyvecskéit a 29., míg a többiek katonai könyvecskéit a 30-as számú szobában láttamozzák: Január 10-én az 1912-es korosztálybeliek A—M betűig, míg 11-én N—Z betűig, 12-én az 1913-as, 13-án az 1914-es, 14-én az 1915-ös korosztálybeliek jelentkezésére kerül sor.